

BRANN & SIKKERHET

brannvernforeningen.no

14

Innvandrere lærer
om brannvern

18

Hvordan sikres
norsk kulturarv?

38

Beredskapen
i koronatiden

42

To branner
i landbruket

Alltid i beredskap

Den nye avdelingsdirektøren i DSB, Johan Marius Ly, brenner for å ta vare på sikkerheten til befolkningen.

TRÅDLØS BRANNVARSLING 1-240 ADRESSER EN54-2/25/4/7

www.icas.no T: +47 6716 4150 salg@icas.no

4 LEDER

En krevende tid

5 NYTT FRA BRANN- VERNFORENINGEN

Digitale «klasserom»

6 NYTT FRA BRANN- VERNFORENINGEN

Kampanje for hyttefolket

8 AKTUELT

Ett år med branntips.no

10 AKTUELT

Åpen dag under korona

«Jeg ønsker å ha en
samfunnsnyttig jobb»

Johan Marius Ly

14 AKTUELT

Opplæring for innvandrere

18 TEMA

Sikring av norsk kulturarv

28 AKTUELT

Funn etter Sola-brannen

30 AKTUELT

Nettverk for forebygging

32 PORTRETTE

Johan Marius Ly

37 KRONIKK

Ola H. Fjeldheim

38 AKTUELT

Forebygging i koronatiden

42 FOKUS

Brann i landbruket

44 LEVERANDØRGUIDE

46 7 SPØRSMÅL OM BRANNVERN

Pål Arne Oulie

BRANN & SIKKERHET gis ut av Norsk brannvernforening. Den første utgaven av bladet kom i 1926. Brann & Sikkerhet skal virke for bedre brannsikkerhet på mange plan i samfunnet. Bladet tar blant annet for seg endringer i lover og forskrifter, organisering av det offentlige brannvernarbeidet, administrative og tekniske løsninger innenfor brannvernet, aktuelt reportasjestoff om branner og andre ulykker som har inntruffet, orientering om nye produkter og tjenester, artikler om andre sikkerhetsrelaterte temaer for hjemmet, industri og næringsliv, orientering om relevant litteratur og en leverandøroversikt over aktuelle produkter og tjenester.

LEDER

BRANNVERN I EN KREVENDE TID

Det skrives og tales ofte om hvor viktig vår kulturarv er. Det norske samfunnet preges ikke av gamle og store prestisjebygg slik vi ser i mange andre land. Likevel har vi mange bevaringsverdige bygninger som forteller historien om hvem vi er og hvilke kår vi kommer fra. Med velstanden vi har klart å skape gjennom politisk klokskap og hardt arbeid fra det brede lag av befolkningen, burde det være mulig å ta vare på landets kulturminner. Det gjøres ikke godt nok i dag, hverken med hensyn til brannsikkerhet eller generelt vedlikehold.

Koronakrisen ser så langt ut til å ha gitt oss mindre sykdomsfravær og færre hendelser. Både antallet branner og trafikkulykker har gått ned. Det skyldes trolig at mange har holdt seg mer hjemme, ned-

stengte møteplasser og mindre aktivitet i samfunnet generelt. I denne situasjonen har beredskapen vært godt ivarettatt med god bemanning og tid til øvelser og vedlikehold av materiell. En slags oppside av en alvorlig pandemi.

Opprettholdelse av god beredskap har vært oppgave nummer en for brannvesenet under koronakrisen. En rundspørring blant noen av landets brannvesen viser at beredskapen aldri har vært så god som nå, så smitteverntiltakene fungerer. Samtidig er det ingen tvil om at koronapandemien har satt begrensninger for brannvesenets brannforebyggende arbeid. Særlig har savnet av muligheten til å utføre tradisjonelle tilsyn vært merkbart. Men det betyr ikke at alt forebyggende arbeid er satt på pause.

Jeg er imponert over fleksibiliteten og kreativiteten som landets brannvesen utviser for å løse arbeidsoppgaver i en spesiell tid.

Rolf Sørtorp
Administrerende direktør

BRANN & SIKKERHET

Nr. 2 2020 | 95. årgang

Tidsskrift for brannvern og sikkerhet i samfunnet

Norsk
brannvernforening

Utgiver

Norsk brannvernforening
Fredrik Selmers vei 2
Pb 6754 Etterstad
0609 Oslo
brannvernforeningen.no

Ansvarlig redaktør

Rolf Sørtorp

Redaktør

Mari Bræin Faaberg
redaksjon@brannvernforeningen.no

Redaksjonen

Tlf.: 23 15 71 00

*Redaksjonen avsluttet
2. juni 2020*

Abonnement

Karina Pollen
Tlf.: 23 15 71 00
kp@brannvernforeningen.no
560,- per år (seks utgaver)

Annonser

A2media, Kine Holm
Tlf.: 958 94 913
kine@a2media.no

Grafisk design

Elg AS

Forsidefoto

Per-Christian Lind

Trykk

Merkur Grafisk AS

Norsk brannvernforening er ikke ansvarlig for innholdet i annonsene i magasinet.

← Line Holtberget i Norsk brannvernforening var en av instruktørene på feierkurset.

Feierlæringer har «klasserom» på nett

Norges brannskole er i full gang med fjernundervisning for feierlærlingene. Brannvernforeningen bidrar både faglig og som teknisk tilrettelegger.

TEKST STURLE HAGEN

FEIERLÆRLINGENE SKULLE EGENTLIG gjennomført et siste seks ukers klasseromskurs ved Norges brannskole fra midten av april og frem til avsluttende eksamen 4. juni. Koronapandemien satte en effektiv stopper for dette, da skolen i likhet med andre utdanningsinstitusjoner måtte stenge 12. mars.

– Dette satte oss i en vanskelig situasjon, men på rekordtid klarte vi heldigvis å få på plass et alternativt undervisningstilbud for feierlærlingene. Det klarte vi både med hjelp fra egne og innleide instruktører, men ikke minst takket være et nært og konstruktivt samarbeid med Brannvernforeningen, sier Roger Egeli, fagansvarlig forebyggende fag, ved Norges brannskole.

Brannskolen og Brannvernforeningen har satt inn store ressurser for at feierlærlingene

på LRL 3 som nå nærmer seg avsluttet utdanning og svenneprøve, skal slippe utsettelse. I slutten av mars utvidet partene en allerede eksisterende samarbeidsavtale til også å inkludere nettbasert undervisning. I løpet av fire uker klarte de å bygge om et seks ukers kurs bestående av nærmere 200 undervisningstimer.

– Vi kjenner Brannvernforeningen som en fleksibel og løsningsorientert samarbeidspartner, noe også dette prosjektet bekrefter, sier Agnar Christensen som er direktør ved Norges brannskole i Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB).

Undervisning på Teams. Startskuddet for fjernundervisning gikk 27. april.

– Nettundervisningen har foregått uten

nevneverdige problemer, opplyser kompetanserådgiver Tom Erik Galambos i Norsk brannvernforening.

Undervisningen foregår på microsoftplattformen Teams – en plattform Brannvernforeningen har brukt til å gjennomføre et knippe webinarer for egne kursdeltakere innenfor andre fagfelt.

– Siden vi på forhånd hadde skaffet oss noe erfaring med undervisning på Teams, var det naturlig at Brannvernforeningen tok på seg rollen som teknisk tilrettelegger, sier Galambos.

Personlige instruktører. Han og kollega Line Holtberget, som også har utdanning og solid erfaring fra feierfaget, fungerer dessuten som personlige instruktører sammen med brannskolens kursleder Eirik Karlsen og rådgiver Steinar Dybvik. Det vil si at elevene i tillegg til instruktørene som underviser, har en egen fast instruktør som kan kontaktes for spørsmål og veiledning gjennom hele kurset.

Mens Brannvernforening er teknisk tilrettelegger, har Brannskolen hovedansvaret for elevene samt administrative oppgaver som normalt utføres ved skolen. Det innebærer blant annet innmelding, fravær, dispensasjoner, søknader, samt inngåelse av avtaler med innleide instruktører.

Foto: Guillaume Briard/Unsplash

Digital hyttekampanje

Mange nordmenn skal tilbringe ferien på hyttene sine i år. Norsk brannvernforening og Tryg forsikring planlegger derfor en digital hyttekampanje i sommer med fokus på brannsikkerhet.

TEKST TOR ERIK SKAAR

I EN NY SPØRREUNDERSØKELSE gjennomført av YouGov for Norsk brannvernforening og Tryg Forsikring, svarer kun 24 prosent at de sjekker røykvarsleren hver gang hytta tas i bruk.

– En fungerende røykvarsler er den viktigste brannsikkerheten man kan ha. Skjer det noe, spesielt når man sover, så vil den varsle folk slik at de kan komme seg i sikkerhet. Har man ikke vært på hytta på en stund, kan batteriet ha gått tom for strøm uten at man vet det. Derfor er det viktig at man tester røykvarsleren hver eneste gang man kommer på hytta. Dette er spesielt viktig om det ikke har vært noen på hytta siste to ukene, sier Rolf Sørtorp, administrerende direktør i Norsk brannvernforening.

Norsk brannvernforening og Tryg Forsikring har i mange år hatt en forebyggende kam-

panje rettet mot hyttefolket. Den har stort sett vært gjennomført i forbindelse med påsken. Brannvesenet i de typiske vinterhyttekommunene i Norge har vært med på laget. Da har de gått fra hytte til hytte, stått på stands, snakket med hytteforeninger og annet for å dele viktig informasjon om brannsikkerhet på hytta. I år var planene å gjøre det samme, men denne gangen med fokus på sommerhyttene.

På grunn av koronautbruddet planlegges det nå en digital kampanje. Da legger vi vekt på å være synlig blant annet i sosiale medier. I den anledning skal vi spille inn litt ulike film-snutter med fokus på brannsikkerhet på hytta. Da vil vi legge vekt på de aller viktigste punktene, som blant annet sjekk av røykvarsler, slokkeutstyr, komfyr, gass og grill.

Det er også aktuelt å lage noen enkle kon-

kurranser hvor man må svare på forhold knyttet til brannsikkerhet på hytta for å kunne vinne fine premier.

Brannvesenet kan også delta i år, i form av å spre innholdet videre lokalt. Dette kan de gjøre gjennom egne nettsider, kommunens nettsider, lokale medier og ikke minst sine egne sosiale medier.

– Det lokale brannvesenet har en unik posisjon og er en autoritet som folk lytter til. De kjenner sitt nedslagsfelt godt, og kan legge vekt på det som er mest aktuelt hos dem. De blir derfor også denne gang en viktig bidragsyter, selv om det meste foregår digitalt, sier Sørtorp.

Les mer om brannsikkerhet på hytta, og vår egen sjekkliste på [brannvernforening.no](https://www.brannvernforening.no).

«Det lokale brannvesenet har en unik posisjon og er en autoritet som folk lytter til»

ROLF SØRTORP

Foto: Nate Johnston/Unsplash

VARME ARBEIDER TROLIG I GANG TIL HØSTEN

Webinarer vil fortsatt være godkjent som alternativ til klasseromskurs ut august, men med lettelsene som nå har kommet for arrangementer, regner vi med at flere og flere instruktører går i gang med tilnærmet normal kursaktivitet. Det gjøres ingen endringer i dispensasjonsordningen. Ordningen ga alle med sertifikatutløp i april utsatt frist til 31. mai 2020 med å fornye sertifikatet.

WEBINAR-SUKSESS

Da de ordinære klasseromskursene ikke kunne gjennomføres på grunn av korona, fikk Brannvernforeningen på kort tid etablert en rekke online webinar. Tilbakemeldingene fra deltakerne har vært svært gode, så dette har fungert fint som erstatning for klasseromskurs denne våren. Vi starter etter planen med klasseromskurs igjen når høstens kurs går i gang i september, og vil samtidig tilby enkelte kurs som webinar. Kursplanen er lagt ut på brannvernforeningen.no/kurs.

Foto: Norsk brannvernforening

LITE AKTIVITET FOR BJØRNIS

På grunn av restriksjoner i antall som kan samles på et arrangement, og brannvesenets behov for strenge smitteverntiltak, blir det lite aktivitet for Bjørnis gjennom sommeren. Mange brannvesen er kreative og bruker Bjørnis aktivt på Facebook, som et alternativ til fysisk publikumsarrangement.

BRANNVERNUKA SKJER I ÅR OGSÅ!

Brannvernuka har vært arrangert siden 80-tallet etter idé fra Brannvernforeningen. Målet er å bevisstgjøre nordmenn om brannfaren i en tid på året da antall boligbranner vanligvis øker. Med Åpen brannstasjon som ukas høydepunkt, har den blitt en tradisjon for både brannstasjoner og særlig småbarnsforeldre. Selv om det er høyst usikkert om det kan gjennomføres tradisjonell Åpen brannstasjon i høst, planlegger vi for at det blir en form for Brannvernuka 14.-20. september.

KNITRE UTSATT TIL HØSTEN

DET SISTE HALVANNET ÅRET har Brannvernforeningen i samarbeid med Kripas utviklet databasen Knitre, for å dele kunnskap og erfaring fra brannetterforskning.

– Denne våren skulle vi vært ute og spredt det glade budskap og avsluttet med lansering i juni. Nå har vi forskjøvet hele lanseringen til høsten og omfavnet muligheten til å finpusse ekstra godt, sier Monica Varan (bildet) i Brannvernforeningen.

Til nå har Kripas lagt inn nærmere 300 saker fordelt på forsøk, litteratur, tips, forskning og reelle saker i databasen, og enda mer skal inn før databasen åpnes for brukerne.

I styringsgruppa for databasen sitter representanter fra Brannvernforeningen, Kripas, Politidirektoratet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Finans Norge og Direktoratet for byggkvalitet. De besluttet tidligere i år at politiet og deres samarbeidspartnere i brannetterforskningsarbeidet skal gis tilgang til både å legge inn og lese saker. Samarbeidspartnere er spesifisert som brannvesenet og Det lokale eltilsyn. Utreidere i forsikrings-selskap, forskere eller lignende ansatte i forskningsinstitusjoner samt nordisk kollegium innen brannetterforskning får tilsvarende tilgang.

En effektiv kanal for bekymringsmeldinger

På ett år har Brantips.no registrert mer enn 1200 bekymringsmeldinger som har blitt videresendt til lokale brannvesen for oppfølging.

TEKST STURLE HAGEN

ETTER EN MARKEDSFØRINGSKAMPANJE på tampen av fjoråret har kjennskapen til Brantips.no økt både blant brannvesen og hos befolkningen ute i kommunene.

– Det er gledelig å registrere at bruken av nettportalen brer om seg, ikke bare i byene, men også ute i distriktene. Aktiv medvirkning fra stadig flere av landets mindre brannvesen er en av grunnene til dette, sier prosjektleder Lise Juhl Aalberg i Oslo brann- og redningsetat (OBRE).

Hun opplyser at det så langt i år er registrert hundre bekymringsmeldinger i snitt per måned i nettportalen, og totalt 1300 siden oppstarte i begynnelsen av juni i fjor.

– Tallene bekrefter at Brantips.no fungerer som en effektiv kanal for bekymringsmeldinger. Etter ett års drift kan vi også slå fast at det finnes mange gode brannforebyggere i den norske befolkningen, sier Juhl Aalberg.

På Brantips.no kan du sende inn bekymringsmeldinger uavhengig av hvor du bor i landet. Nettportalen administreres og vedlikeholdes av OBRE. I portalen finnes et elektronisk skjema hvor du må oppgi hva bekymringen gjelder. Her er det også mulig å laste opp bilder. Videre må melder oppgi navn, kontaktopplysninger og hvilken kommune bekymringen gjelder.

– Opplysningene sendes direkte til det lokale

brannvesenet. Av personvern hensyn lagres de ikke i portalen, forklarer prosjektlederen.

Lavterskeltjeneste. Det er ulike forhold som gir grunnlag for bekymringsmeldinger. I flerboligbygg og bygg som inneholder næringsvirksomhet kan det dreie seg om blokkerte rømningsveier, feil ved brannvarslingsanlegg, mistanke om feil ved elektriske anlegg og ulovlig oppbevaring av gass. Parkerte biler eller annet som hindrer fremkommelighet for brannvesenet er et annet aktuelt tema. Bekymringsmeldinger kan også knyttes til personer som av ulike grunner ikke klarer å ivareta egen brannssikkerhet, og dermed også utgjør en risiko for andre.

– Brantips.no er ment å være en lavterskeltjeneste som skal bidra til økt brannssikkerhet i samfunnet. Vi vet at engasjement fra

«Aktiv medvirkning fra stadig flere av landets mindre brannvesen er en av grunnene til at bruken av nettportalen brer om seg»

LISE JUHL AALBERG

Foto: Oslo brann- og redningsetat

↑ Lise Juhl Aalberg i Oslo brann- og redningsetat synes det er hyggelig at mange allerede har tatt i bruk branntips.no.

BRANNTIPS.NO

- Lansert i 2019.
- En nasjonal nettside der du kan melde inn bekymringsmeldinger til brannvesenet.
- Bekymringsmeldingene blir behandlet i tråd med kommunenes retningslinjer for behandling av innkomne saker.
- Mer enn 1200 bekymringsmeldinger er registrert på ett år, og i snitt 100 i måneden så langt i 2020.
- Omtrent 75 prosent av landets 356 kommuner er dekket av ordningen.

publikum har bidratt til å redde liv. Derfor er det bedre med en bekymringsmelding for mye enn en for lite, sier Juhl Aalberg.

Hun understreker samtidig at det er viktig å huske at nettportalen ikke er egnet til å varsle om brann eller andre akutte hendelser som krever umiddelbar respons fra brannvesenet. Nødsituasjoner må fortsatt ringes inn på nødnummer 1-1-0.

Høye ambisjoner. Så langt har drøyt halvparten av landets brannvesen skrevet under på ansvarsavtaler hvor de forplikter seg til å følge opp bekymringsmeldinger som mottas via Branntips.no. Det betyr at ca. 75 prosent av landets 356 kommuner er dekket av ordningen. Bor man i en kommune hvor brannvesenet ikke har inngått ansvarsavtale vil det fremkomme når man fyller ut registreringskjemaet. I slike tilfeller vil melder få frem kontaktinformasjon om sitt brannvesen, og må selv sørge for at bekymringsmeldingen blir sendt dit.

– Koronakrisen har forsinket oss noe når det gjelder å rekruttere flere brannvesen inn i ordningen. Men det skal vi klare å ta igjen. På sikt er målet å etablere Branntips.no som landet viktigste kanal for bekymringsmeldinger med dekning i alle landets kommuner, fremholder Juhl Aalberg.

CELLEGUMMI FOR
RØMNINGSVEIER (TEK17)

ArmaFlex® Ultima

// Brannklasse BL -s1,d0

// Cellegummi for Norske
miljøkrav i grønne bygg

// Fri for bromerte flammehem
mere, MCCP og PVC.

Opplev forskjellen!

www.armacell.de

 armacell®
ArmaFlex®

AKTUELT

Trosset korona og inviterte til Åpen dag!

Tradisjonen tro invitere Asker og Bærum brann og redning til åpen dag på brannstasjonen i mai. Men denne gangen måtte publikum delta via livestream på Facebook.

TEKST MARI BRÆIN FAABERG

- ETTERSOM VI DENNE VÅREN ikke kunne gjennomføre åpen dag på Bekkestua, var alle klare på at vi måtte få til noe for innbyggerne våre. Stemningen for å gjøre det på denne måten har vært utelukkende positiv internt. Vi hadde også hele veien god dialog med ledelsen med hensyn til ulike smitteverntiltak i forbindelse med arrangementet, sier Anne Aase Haraldsen, informasjonsrådgiver og brannforebygger i Asker og Bærum brann og redning.

Nærmere 4000 deltok live eller så innslaget i dagene etterpå, og det var mye engasjement fra deltakerne i løpet av livesendingen.

Asker og Bærum hadde planlagt sendingen nøye og hadde engasjert en rekke medarbeidere fra både beredskap og forebyggende avdeling, inklusive et par kommunikasjonsmedarbeidere som filmet og kommuniserte med seerne på Facebook.

Sendingen varte i omtrent 25 minutter og konstituert seksjonsleder Alexander Colle fungerte som programleder. Han geleidet publikum gjennom demonstrasjon av brannbil, brannslukking av fettgryte, Bjørnis-konkurranse og et brannslukkerløp. I forkant ble Åpen dag etablert som et arrangement på Facebook og promotert i ukene før livesendingen. Publikum ble bedt om å stemme på den øvelsen beredskap skulle gjennomføre.

– Alt i alt må vi si oss fornøyd med arrangementet. Etter mange tilbakemeldinger i etterkant viser det seg at vi når godt ut med de forebyggende budskapene mot publikum og

Foto: Asker og Bærum brann og redning/Linda Fredriksen

← Bjørnis var et naturlig trekkplaster og høydepunktet var nok brann-slokkerløpet der Bjørnis, en røykdykker og brannsjef Anne Hjort konkurrerte.

det er vi selvfølgelig meget fornøyd med, sier Haraldsen. For å engasjere publikum hadde de to konkurranser der publikum skulle skrive inn svaret i kommentarfeltet på Facebook.

– Vi erfarte at det under sending dukket opp uforutsette ting, så i etterkant ser vi at vi med fordel kunne hatt en person til som hadde mer overblikk på sendingen. Vi evaluerer nå grundig hele arrangementet og tar med oss forbedringspunktene. Å kjøre direktesendinger på Facebook er nok noe vi kommer til å gjøre mer av, både mot konkrete målgrupper og i andre sammenhenger, sier Haraldsen.

I tillegg til beredskap, som fikk ansvaret for øvelsene (redning fra trafikkulykke og brann i fettgryte), bidro seks personer fra forebyggende inn i selve produksjonen. Bjørnis og en Bjørnis-ledsager var med, i tillegg til en person som håndterte livechat med publikum på Facebook. Brannsjef Anne Hjort stilte på Brannslokkerløpet sammen med Bjørnis og røykdykker Vu Thanh Huynh.

«Å kjøre direktesendinger på Facebook er nok noe vi kommer til å gjøre mer av»

ANNE AASE HARALDSEN

Foto: Asker og Bærum brann og redning/Linda Fredriksen

Ny direktør på plass

Elisabeth Sørbøe Aarsæther er ny direktør for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

TEKST MARI BRÆIN FAABERG

Foto: DSB

– **JEG ER SELVSAGT SPENT**, men også veldig motivert, uttaler Elisabeth Sørbøe Aarsæther (bildet) i en nyhetssak på DSBs egne nettsider.

Hun startet i jobben i april. Sørbøe Aarsæther takker samtidig Per Brekke for en vel utført jobb som fungerende direktør i en utfordrende tid.

I forbindelse med covid-19-pandemien har DSB viktige oppgaver innen samordning og internasjonal koordinering. Blant annet er de rapporteringsledd og med å utarbeide underlagsdokumentasjon og veiledere. I tillegg

er DSB etatsleder for Sivilforsvaret som har vært i en rekke koronarelaterte innsatser den siste tiden.

– DSBs viktigste oppgave nå er å støtte regjeringen, helsemyndighetene og andre beredskapsaktører i håndteringen av covid-19-pandemien. I tillegg er Sivilforsvaret en svært viktig og etterspurt forsterkningsressurs lokalt, sier DSBs nye direktør.

Elisabeth Sørbøe Aarsæther kommer fra stillingen som direktør for Nasjonal kommunikasjonsmyndighet. Hun har tidligere vært

assisterende direktør og kommunikasjonsdirektør i samme etat. Aarsæther er utdannet cand.mag. fra Høgskulen i Volda. Hun har også lederutdanning fra Solstrandprogrammet ved NHH og fra Forsvarets høgskole.

«Jeg er selvsagt spent, men også veldig motivert»

ELISABETH SØRBØE AARSÆTHER

ANNONSE

Stiftelsen UNI

Stiftelsen UNI
Gaustadalleen 21, 0349 OSLO

Telefon: 21 09 56 50
www.stiftelsen-uni.no

God brannsikring gir trygghet Stiftelsen UNI støtter tiltak som verner historiske bygninger

Hvert år deler Stiftelsen UNI ut ca. 30 millioner kroner til verneverdige prosjekter. Styret imøteser søknader som faller inn under stiftelsens formålsbestemmelse.

Stiftelsen UNI behandler søknader løpende gjennom hele året.

Stiftelsen UNI har som ideelt formål å fremme allmennyttig virksomhet innen skade- og miljøvern, for å bidra til en trygg utvikling i det norske samfunn. Stiftelsens bidrag skal i første rekke være økonomisk støtte til prosjekter og påskjønnelse til institusjoner og enkeltpersoner.

Kurs i varme arbeider

Ta teoridelen som **e-læring**:

- Raskere
- Billigere
- Mer fleksibelt
- Bedre

Ta kurset når det passer *deg!*

Visste du at undersøkelser viser at e-læring gir bedre resultater enn tradisjonell klasseromundervisning?

Varighet: 4 timer

Pris: NOK 1300,- (ekskl. mva.)

Godkjent av Norsk brannvernforening som også utsteder sertifikat med 5 års gyldighet. Sertifikatet er gyldig i Norge, Sverige, Finland og Danmark. Kurset er tilgjengelig på norsk, engelsk og polsk.

Kurset er utviklet av Munio AS som har mer enn 20 års erfaring med sikkerhet og e-læring.

Kontakt oss i dag!

brannvern@muniolms.com
www.munio.no | www.muniolms.com

Lærer innvandrere om brannvern

– Mange blir overrasket når de får vite at det er gratis å ringe 110, forteller branningeniør Linn Høisæther. Bergen brannvesen inviterer innvandrere til opplæring på brannstasjonen.

TEKST MARI BRÆIN FAABERG

MED MIDLER FRA Det store brannløftet har Bergen brannvesen etablert et undervisningsopplegg om brannvern for innvandrere. Opplegget er utviklet i samarbeid med Etat for inkludering i Bergen kommune og Mikrofilm og inngår i introduksjonsprogrammet for innvandrere i kommunen. Målet er at alle som får varig opphold i Norge skal få en dag med brannvernundervisning, slik at de får grunnleggende kunnskap om brannforebygging og informasjon om hvordan man håndterer ulike situasjoner som kan oppstå.

Branningeniør Linn Høisæther har jobbet med prosjektet fra det ble søkt om midler. Hun forteller at de også tidligere hadde noe opplæring for denne gruppen, men at det nye opplegget fungerer mye bedre. Tidligere besøkte brannvesenet skolen for innvandrere og hadde en times presentasjon om brannvern for en gruppe på hundre deltakere samlet i en aula. Nå inviteres klasser på rundt 20 personer til hovedbrannstasjonen, der de får en dag med omvisning og opplæring. De som vil får også prøve å slukke «brann» på plasen utenfor brannstasjonen. En til to tolker er alltid med.

– Vi så at mange ikke hang med i det tidligere opplegget, og det var høy terskel for å stille spørsmål. Det kom også innspill fra lærere og elever om at de ønsket å få prøve et slukkeapparat. Vi ønsket å utvikle et mer målrettet og grundig opplegg og er svært glade for at vi fikk midler fra Det store brannløftet, slik at det ble mulig, sier Høisæther.

1,8 millioner. Bergen brannvesen søkte om midlene i desember 2016 og fikk tildelingsbrevet på 1,8 millioner til prosjektet i mai 2017. Prosjektgruppen har bestått av representanter fra Bergen brannvesen, en representant fra Introduksjonssenteret for flyktninger og en representant fra Nygård skole. Stian Hansen er prosjektleder, mens Linn Høisæther og Marianne Blomholm er prosjektdeltagere og de som i dag står for undervisningen. Alle tre jobber i Bergen brannvesen.

Høisæther, som er utdannet pedagog og har bakgrunn fra undervisning i skole og barnehage, har hatt en viktig rolle i utviklingen av det pedagogiske opplegget. Høisæther anslår at prosjektgruppen brukte ett år fra midlene ble mottatt til prosjektet var klart til testing. I slutfasen ble elever invitert til å teste og det ble gjort en rekke justeringer etter dette. →

→
Ved å fokusere på det man kan gjøre selv blir deltakerne trygge og bevisste, sier Linn Høisæther.

Foto: Siv Kristin Hovland/ Bergen brannvesen

UNDERVISNINGSPROGRAM

Informasjonspakken «Brannsikkerhet for innvandrere» skal utgjøre et helhetlig undervisningsprogram. Gjennom programmet skal innvandrere få:

- innsikt i det norske brannregelverket
- generell forståelse for brannsikkerhet
- kunnskap om hvordan de kan forebygge brann hjemme hos seg selv
- opplæring i hvordan de kan håndtere eventuelle branner som oppstår

➔ **Elg som gjennomgangsfigur.** – Gruppene som kommer til oss består av personer med veldig forskjellig bakgrunn, livserfaring og språkkunnskaper. Vi jobbet derfor mye med å utvikle et undervisningsopplegg som er mest mulig visuelt og selvforklarende, samtidig som det ikke skal støte noen, sier Høisæther.

Alle elementene i informasjonspakken har samme grafiske profil, samt en rød tråd i både innhold og språk. Med en sammensatt målgruppe som innvandrere, er det viktig at alle kan identifisere seg med filmens karakterer, uavhengig av bakgrunn. De gjennomgående karakterene er elger med menneskelige trekk, egenskaper og bevegelsesmønstre.

– Når vi bruker et dyr kan det være lettere å forstå at dette er eksempler, uten tilknytning til for eksempel nasjonaliteter eller religioner, forteller Høisæther.

Bruk av fortellerstemme og tekst i undervisningsmaterialet er begrenset til et minimum. Dette minsker muligheten for misforståelser grunnet språkbarrierer.

– Vi har fått skryt for hvordan undervisningen er lagt opp. At det er enkelt, at det er en dialog mellom oss og elevene og at elgen er en rød tråd. Vi fokuserer veldig på aktiv læring, sier Høisæther, som kan fortelle at enkelte elever spør om de kan få komme tilbake for en dag til.

Hva man kan gjøre selv. Undervisningsmaterialet inneholder ikke elementer av skremselspropaganda eller pekefingermen-

talitet. Det fokuseres heller på hvordan den enkelte har stor påvirkningskraft til å skape et trygt og brannsikkert bomiljø.

– Ved å sette fokus på det man bør gjøre, og mindre fokus på det man ikke skal gjøre, vil målgruppen føle seg som en del av løsningen, ikke problemet. Vi ønsker at de skal bli trygge og bevisste. Bonusen er at vi skaper et tillitsforhold, der de ser på brannvesenet som noe positivt og trygt. Mange blir overrasket når vi sier at det er gratis å ringe 110 og få hjelp av brannvesenet, det er ikke nødvendigvis tilfelle der de kommer fra, sier Høisæther.

Røykvarsleren er det elementet som har størst fokus i undervisningsopplegget. Etter dødsbrannen i Bergen i januar, merket Bergen brannvesen at informasjonsbehovet var spesielt stort.

– Oppstarten i år ble veldig spesiell med dødsbrannen i Ytrebygda. Mange av elevene og lærerne kjente de omkomne og vi fikk mange henvendelser fra skolen. Vi valgte derfor å gjennomføre en del ekstra undervisning, da behovet for informasjon var stort. Vi har også benyttet undervisningsopplegget for elever på videregående med særskilte behov, forteller Høisæther.

På grunn av koronapandemien er undervisningen foreløpig utsatt, men i skrivende stund vurderes det hvordan man kan gjennomføre undervisningen uten besøk på brannstasjonen.

Deler gjerne med andre! Første runde med heldagsundervisning på Bergen brannstasjon ble gjennomført høsten 2018 og omtrent 250 elever har deltatt på undervisningen siden den tid. Nå har hele Vest brann- og redningsregion fått tilgang. Prosjektleder i Det store brannløftet, Monica Varan, håper flere brannvesen i Norge vil la seg inspirere og ta i bruk undervisningsopplegget.

– Vi er glade for at midler fra Det Store Brannløftet har bidratt til en styrket brannvernopplæring til deltakere på introduksjonsprogrammet i Bergen og håper flere kommuner og brannvesen kan la seg inspirere, sier Varan.

– Dette opplegget fungerer svært godt og vi har fått veldig gode tilbakemeldinger fra både skolen og elevene. Hvis andre brannvesen ønsker å bruke materialet, er det bare fint. Vi har laget en lærerveiledning som inneholder anbefalinger for bruk og rekkefølge av undervisningsmaterialet. Den enkelte underviser

PAKKENS INNHOLD

Informasjonspakken består av et komplett sett med undervisningsmateriell om brannsikkerhet:

- Animasjonsfilm
- PowerPoint-presentasjon
- Spørsmålshefte med oppgaver
- Kahoot
- Brannsjekkliste
- Lærerveiledning
- Øvrige elementer som diplom, premier og brannvernplakater

Finn materialet på bergen.kommune.no.

↑ De aller fleste vil prøve å slokke.

har likevel anledning til å bruke elementene enkeltvis og som det passer best i deres undervisningssituasjon, forklarer Høisæther.

Moskeen får også besøk. Undervisningsopplegget som er rettet mot Nygård Skole er nå over i driftsfase. Etter at budsjettet ble endret litt i oppstarten, satt Bergen brannvesen igjen med en del ubrukte midler. De søkte derfor Brannløftet om å få omdisponere de resterende midlene til innkjøp av brannforebyggende materiell som røykvarslere, slokkespray, branntepper og informasjonsmateriell på flere språk.

– Tanken var å dele ut materiellet til deltakerne ved fredagsbønne i Bergen moské. Vi falt ned på utdeling i moskeen rett og slett fordi vi når mange. Materiellet til dette er bestilt inn, men utdelingen er satt på vent grunnet koronapandemien, sier Høisæther. □

«Hvis andre brannvesen ønsker å bruke materiellet, er det bare fint»

LINN HØISÆTHER

Storbrannen i den lille bygda i Lærdal i 2014 ildnet opp debatten om sikringen av verneverdige bygg. Tre av dem gikk tapt i januar for seks år siden.

STATUS

BRANNSIKRING AV NORSK KULTURARV

I april kom en ny Stortingsmelding om kulturmiljøpolitikken med mål for vern av norsk kulturarv. Den sier ingenting om hvordan kulturminnene våre skal beskyttes mot brann. Så hvordan står det egentlig til med brannsikkerheten til norske kulturminnebygg?

TEKST SIGNE MARIE SØRENSEN

«Byggenes eiere sitter med et stort ansvar her, og sikring av vernede bygg er et svært bredt felt»

HARALD IBENHOLT

Da spiret og taket på ikoniske Notre-Dame kollapset foran et lamslått verdenssamfunn i april 2019, var det mange som lurte på hvordan det står til med brannsikkerheten til egen kulturarv.

Administrerende direktør i Brannvernforeningen, Rolf Sørtorp, rettet selv spørsmålet til norske myndigheter like etterpå, der han etterlyste et sentralt register for å få kontroll på vesentlige mangler i sikringsarbeidet.

– Vi har lagt merke til at kommunene ikke prioriterer eller tar seg råd til brannsikring av kulturminnebygg, og ser også at økonomi er en problemstilling når riksantikvaren gjør vedtak om fredning av bygg, utdyper Sørtorp.

Så hva går justeringene for kulturmiljøpolitikken i «Stortingsmelding 16 (2019–2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken, fra Klima- og miljødepartementet» ut på, og hvilke mangler siktes det til?

VEDLIKEHOLDSETTERSLEP. Den ferske stortingsmeldingen fra Klima- og miljødepartementet står som Regjeringens svar på kritikk som fulgte Stortingets anmodningsvedtak nr. 722, datert 30. mai 2017, om plan for vedlikeholdsetterslepet for kulturminner. Komitémedlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti etterlyste en faktisk utredning og plan for hvordan vedlikeholdsetterslepet kan tas igjen. «Hva skal prioriteres først, og hvor mye midler trengs det over hvor mange år?» var spørsmål som ble stilt.

Den nylig publiserte meldingen var hundre sider lang, men hadde likevel ikke konkrete forslag til hvordan norske kulturminner skal sikres mot brann. Dette til tross for at vi de siste årene har mistet store kulturhistoriske verdier, blant annet et fredet og to verneverdige trehus i Lærdalsbrannen.

Stortingsmeldingen er til behandling hos familie- og kulturkomiteen og vil behandles av Stortinget 9. juni. Først etter at eventuelle tiltak er tredd i kraft og fulgt opp over tid, vil Riksrevisjonen kunne kontrollere om det er tilstrekkelig fulgt opp. De siste fem årene er det ikke gjort noen slike undersøkelser for å sikre kulturhistoriske bygg.

– Det eneste vi har jobbet med er digitalisering av kulturminner, for å sikre dem for fremtiden, sier Siri Bentsrud Wingerei i Riksrevisjonen.

Det er med andre ord fortsatt uklart hvordan prioriteringene vil foregå fremover. Det defineres imidlertid mål om å se på eventuelle endringer i lovverket, for å klargjøre kommunenes og private eieres ansvar. Kommer vi dithen at ansvaret blir hjemlet som lovpålagte krav, er vi et godt stykke på vei. Spørsmålet er når arbeidet kan iverksettes.

EN OVERORDNET PLAN. – Vernemyndighetene har jobbet med dette lenge, noe som vil videreføres og antakelig forbedres i årene som kommer, sier Harald Ibenholt, fagkoordinator i Riksantikvarens kulturminneavdeling. Han forteller at den ferske stortingsmeldingen er ment på overordnet plan og at det blant annet settes mål om å lage strategier for viktige områder, som for eksempel brann.

– Selv om ikke mer konkrete tiltak er nevnt i stor-

→ Frykten for å miste noen av våre største kulturskatter kom brått nærmere da spiret på Notre Dame kollapset i flammene.

Foto: William Carlton/Flickr

← En gnist er nok til å sette hele trehusområder i brann. Å sikre dem er et stort ansvar. Her fra brannen i Lærdal.

Foto: Elias Engevik

SLIK BRANNSIKRES SÆRSKILTE OBJEKTER

- Eier er ansvarlig for brannsikring basert på risikovurdering, samt tilstrekkelig dokumentasjon for blant annet kontrollrutiner, vedlikehold, redning- og beredskapsplaner - avhengig av størrelse på bygg og antall brukere.
- Alle særskilte objekter må ha egen brannvernleder med kompetanse til å ivareta brannvernet, og som tilsynsmyndigheten kan forholde seg til ved tilsyn etc.
- Alle brukere av bygget må ha brannvernopplæring og regelmessige brannøvelser som står i forhold til risikoen.
- Alle ordensregler, instruksjoner og planer skal jevnlig vedlikeholdes og revideres.
- Overnattingssteder, sykehus og pleieinstitusjoner må ha synlige rømningsplaner, samt vaktordning som står i forhold til risikoen i bygget.
- Ekstraordinære tiltak må iverksettes når bruken eller andre tiltak øker brannrisikoen.
- Etter brann, branntilløp e.l. skal kartlegging av eventuelle mangler og utbedring av dem iverksettes.
- Kommunen kan kreve at brannalarmanlegg skal knyttes til sentral.
- Eier av industri- og næringsvirksomheter skal sørge for enkel tilgang til vann ved brannslukking.

Kilde: Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn

tingsmeldingen, er det på ingen måte glemt, fastslår fagkoordinator Ibenholt.

Klima- og Miljødepartementet mener også at det var liten grunn til å nevne brannsikring spesifikt i den nye kulturmiljømeldingen, ettersom det ikke er kommet endringer på dette feltet – hverken når det gjelder ansvarsforhold eller eksisterende tilskudsordninger.

Likevel råder det ingen tvil om at mye gjenstår før landets vernede kulturminner er tilstrekkelig sikret, og en helhetlig plan for oppfølging etablert.

– Byggenes eiere sitter med et stort ansvar her, og sikring av vernede bygg er et svært bredt felt. Derfor er det spesielt viktig å drive informasjonsarbeid for å øke bevisstheten knyttet til hva som skal til, presiserer Ibenholt. Riksantikvaren og en rekke andre aktører jobber kontinuerlig med denne typen informasjonsarbeid.

– I tillegg gis det tilskudd til blant annet sikringsarbeider, forteller han.

Ibenholt roser både kommunene og private eiere som oppsøker informasjon og søker om midler, men legger ikke skjul på at han skulle ønske at engasjementet var enda større, spesielt fra enkelte kommuner når det gjelder å brannsikre områder med tett trehusbebyggelse.

↑
Harald Ibenholt,
fagkoordinator i Riks-
antikvarens kultur-
minneavdeling

«Gjennom flere år har Riksantikvaren jobbet med å brannsikre stavkirkene i Norge, og det er nå gjennomført»

MAREN HERSLETH HOLSEN

- – Det er mange som burde søkt, men som ikke gjør det, sier han.

MILLIONER TIL KULTURMINNEVERN. – Gjennom flere år har Riksantikvaren jobbet med å brannsikre stavkirkene i Norge, og det er nå gjennomført. Det er Barne- og familiedepartementet som har ansvaret for tilskuddsordningen for andre trekirker, sier statssekretær Maren Hersleth Holsen i Klima- og miljødepartementet.

Og vi er på rett spor. Det årlige tapet av verneverdige kulturminner ligger på rett under én prosent i dag. Det høres kanskje lite ut, men når kulturminnearven består av mange hundre små og store objekter, blir det fort høye verdier som går tapt hvert eneste år likevel. Dessuten er de sjelfulle husene ofte populære som eiendomsobjekter, og forhøyet brannrisiko i disse områdene utgjør først og fremst en fare for liv og helse.

Det er etablert en rekke støtteordninger øremerket vern av fortidsminner, både hos Riksantikvaren og andre stiftelser og fond. Pengene ser altså ut til å være der. I år økte regjeringen også potten til Kulturminnefondet med ti millioner kroner – med ønske om å gi enda flere private eiere muligheten til å gjøre sikringstiltak på sine verneverdige bygg.

– Vi opplevde en økt interesse i 2015 etter Lærdalsbrannen, og etablerte da en fast støtteordning for brannsikring, sier Harald Ibenholt. Han viser til at det i fjor gikk rundt ti millioner av Riksantikvarens støttebevilgninger til brannsikring. I tillegg sitter andre stiftelser og fond på ytterligere millioner til støtte for brannsikring.

NEDPRIORITERES. Stiftelsen UNI er blant de ideelle organisasjonene som bevilger store summer til vern av blant annet fortidsminner. I 2019 bevilget de rundt syv millioner kroner til brannsikring av totalt 40 millioner årlig. Hilde Elisenberg fra stiftelsen mener informasjonen om brannsikring av verneverdige bygg er for dårlig ivarettatt.

– Mange som søker midler hos oss, får lite eller ingen hjelp noe annet sted, eksempelvis gamle bygårder i Oslo og kirker fredet av Riksantikvaren, sier Elisenberg.

Hun forteller videre at gamle verneverdige by-

gårder i Oslo har et stort problem med å følge opp kravene fra brannvesenet, blant annet fordi det ofte blir for kostbart for sameiene.

– Kirker som er fredet av Riksantikvaren får også problemer med å legge opp brannsikring, da dette helst skal legges opp så skjult som mulig. Dette blir også meget dyrt, og kommunene har lite midler å tildele, forklarer hun.

Spesialrådgiver Ingrid Staurheim i arbeidsgiverorganisasjonen for kirkelige virksomheter, KA, legger ikke skjul på at brannsikkerheten ved norske kirker er en utfordring.

– Vi gjennomfører kirkekontroll hvert fjerde år, men mye mer burde gjøres, sier hun. De forsøker å veilede medlemmene sine til å søke midler, vise hvilke ordninger som finnes, i tillegg til å jobbe opp mot myndighetene for å prioritere vernearbeidet i kirkene.

Nedprioriteringen hos kommunene er en del av problemet, mener også hun.

Stiftelsen UNI roser imidlertid Fortidsminneforeningen med fler, som alle bidrar til å sette lys på viktigheten av å sikre kulturminnene. Likevel frykter Elisenberg at informasjonsarbeidet kommer til kort der det skorter på interessen hos de ansvarlige.

DER «VERNESKOEN» TRYKKER. Etter en kartleggingsprosess for fem år siden, kom det tydelig frem at tusenvis av fredede bygg står uten tilstrekkelig brannsikring. De fredede byggene utgjør kun en brøkdel av totalt antall verneverdige bygninger.

– Det er viktig at alt fra eiere og velforeninger til lokale brannvesen engasjerer seg for å få enda flere kommuner til å gjøre nødvendige tiltak, oppfordrer Harald Ibenholt fra Riksantikvaren.

Under halvparten av norske kommuner har tatt seg bryet med å tilegne seg kulturminnefaglig kompetanse for å ivareta byggene. Hva skal til for at kommunene og eiere gjør de nødvendige tiltakene for å sikre kulturarven? Krav hjemlet i lovverket, økt fokus på systematisk informasjonsarbeid eller økte bevilgninger? Eller kanskje en god blanding?

– Slik vi ser det, ligger årsaken i lav prioritering av utredning om brannsikkerhet, i tillegg til svikt i prioritering av midler der det fremkommer behov for tiltak, sier Rolf Sørtorp i Brannvernforeningen.

↑
Statssekretær Maren Hersleth Holsen i Klima- og miljødepartementet.

Foto: Kristiansand kommune

← Natt til 11. april 2011 ble Østre Porsgrunn kirke totalskadet i brann, og to tenåringer ble tiltalt og dømt for å ha tent på kirken.

Foto: Per Eirik Hekkelstrand/Scanpix

STORTINGSMELDINGEN

Punktene om brannsikkerhet i «Stortingsmelding 16 (2019–2020). Nye mål i kulturmiljøpolitikken, fra Klima- og miljødepartementet»

- **Om kirker:** Det er etablert en veileder, men foreligger ingen krav om sikringstiltak per nå. Riksantikvaren og DSB vil imidlertid få oppgaven med å vurdere behovet for eventuelle endringer i kulturminneloven, samt brann- og eksplosjonsvernlovgivningen for å sikre bedre vern av fredede verneverdige kirker. Totalt utgjør dette 220 fredede kirker og 760 listeførte kirker hos Riksantikvaren.
- **Om ansvaret:** Sentrale myndigheter har et stort ansvar for å sikre kulturarven, men målsetningen tilsier at sikringen av de enkelte bygninger og miljøer må være lokalt forankret. Det innebærer at brannsikringsplaner med konkrete forebyggingsiltak må utarbeides på lokalt nivå. Miljøverndepartementet vil vurdere endringer i regelverket for å klargjøre kommunens ansvar for å sikre slike områder, ifølge meldingen.
- **Om oppfølging:** Det understrekes viktigheten av oppfølging og tilsyn for å se til at eier utarbeider en brannsikringsplan for alle fredede objekter. Det innebærer blant annet risikokartlegging og tiltaksplan.

← Rådhuskvartalet i Kristiansand har vært dominert av branntårnet i tilknytning til brannstasjonen i over 120 år. Da kvartalet ble rehabilitert, ble branntårnet integrert.

FREDEDE TREHUS OPP I RØYK

18. og 19. januar 2014 har brent seg inn i minnet hos Lærdals lokalbefolkning. For Leiv Thomas Faulkner står det igjen som natten da farsarven ble jevnet med jorden.

LEIV THOMAS FAULKNER mistet faren da han var 17, året før storbrannen skulle sluke 40 bygninger i den lille vestlandsbygda. Huset han nylig hadde arvet av faren, var det fredede Synneva Eris hus. Et nært 200 år gammelt trehus i bergensk empirestil, regnet for å være en nasjonal kulturskatt.

Faulkner hadde ikke rukket å gå gjennom tingene etter faren en gang, og hadde ikke oversikt over hva som befant seg i huset faren hadde kjøpt en gang på 80-tallet. Selv bodde han på internat og levde som andre 18-åringer.

– Jeg husker jeg gikk opp i TV-stua og så branninfernoet i Lærdal på nyhetene, begynner han. Faulkner var glad i bygda og syntes det var fælt at det brant, men bekymret seg lite for sitt eget hus som befant seg langt unna brannen.

– Så, utpå kvelden fikk jeg høre fra en nabo at det hadde spredd seg litt. Fortsatt flere hundre meter unna huset, og med en fotballbane imellom. Jeg la meg til å sove, men ble oppringt i firetida på natta. Da sa naboen at det brant i huset mitt.

Først i femtiden på morgenen løyet vinden, og brannmannskapene fra Lærdal og nærliggende kommuner fikk endelig kontroll på brannen. Da hadde 40 bygninger gått tapt, 17 boliger og 3 verneverdige bygg. Bare forsvarrets helikoptre kretset over terrenget rundt Lærdalsøyri for å slokke flammerestene som hadde tatt seg oppover fjellssidene med vinden.

Alvoret inntraff. Bygda som Faulkner hadde fått et nært forhold til, var over alt i nyhetene. På et av oversiktsbildene på TV-skjermen, var det noe som manglet.

– Hustaket mitt var borte. Jeg prøvde å få tak i folk for å få oversikt, men antenna hadde blitt borte, og det var umulig å få tak i noen i Lærdal, sier Faulkner som sammen med en kompis satte seg i bilen for å reise til brannstedet.

– For meg handlet det om å se omfanget av brannen. Hva hadde vi mistet, og hva hadde vi med å

gjøre, fortsetter han.

Da de kom ut av tunnelen som leder inn til Lærdal, ble de møtt av tung røyklukt og sperringer over alt.

– Området så ut som en krigssone, minnes han.

Han og kompisen fikk sitte på med en TV 2-reporter med pressetilgang til området.

– Huset mitt var nesten brent ned til grunnen, og det meste var helt borte. Det var fryktelig spesielt, forteller Faulkner.

Hvordan kunne dette skje? Det er SOS Brannconsult som, på oppdrag fra Lærdal kommune, har utarbeidet en sikringsplan for trehusbebyggelsen i Lærdal – en rolle de har hatt siden 2009. Flere tiltak var gjennomført før storbrannen inntraff.

– Vi er engasjert av kommunen som rådgivere for området, og gjør tiltak basert på risikovurderingen og tiltaksplanen, i den rekkefølgen. Det utgjør grunnlaget for arbeidet som er gjort hele veien, forteller

→ *Leiv Thomas Faulkner mistet det fredede huset han nylig hadde arvet etter sin avdøde far. Nå er det bygget en kopi av huset i Lærdal.*

Foto: Privat

Foto: Elias Engevik

↑ Lærdalsbrannen hadde naturkreftene mot seg og jevnet det fredede huset med jorden på kun få timer.

«Området så ut som en krigssone»

LEIV THOMAS FAULKNER

– Ut over natta og neste dag kom det 115 brannmannskap fra Sogn og Fjordane, i tillegg til mannskap fra Voss og Bergen. Det var store ressurser fra FIG (red.anm. Sivilforsvaret), Røde Kors, Norsk Folkehjelp, militært personell og frivillige. Forsvaret stilte med to Bell-helikopter, mens det tredje redningshelikopteret fra Værnes måtte snu på grunn av vind, forteller Johnsgaard.

Innsatsen fra brannmannskapene og det naturlige brannskillet som idrettsplassen på 250 meter utgjorde, var ikke nok til å stoppe brannen fra å spre seg til det vernede området.

Strategi og rutiner. – Ut ifra situasjonen, mener jeg at den valgte strategien var riktig. 680 personer ble evakuerte, og ingen ble skadde, sier Johnsgaard. Han mener at det viktigste i en så krevende situasjon er godt samarbeid og god kommunikasjon mellom nødetatene, i tillegg til tidlig tilkalling av store ressurser, med tydelig definerte oppmarsjområder og soner.

Til tross for enorme materielle og kulturhistoriske tap, gikk ingen menneskeliv tapt. Brannen førte derimot til stort fokus på sikringsarbeidet av verneverdige områder, særlig trehusbebyggelse, og førte blant annet til at det ble frigjort midler for å iverksette tiltak. Siden har sikkerhetsarbeidet skutt fart, i alle fall i Lærdal.

Klok av skade. Ifølge Strandos i SOS Brannconsult er tiltakspunktene fra 2009 blitt justert noe etter brannen.

– Lærdal kommune har brukt bra med midler. Fra 2008 og frem til i dag er det gjennomført tiltak for tolv millioner. Syv av disse er hentet fra Riksantikvar og UNI-stiftelsen, og resterende er kommunale midler, forteller han. I den opprinnelige rammen fra 2009, var det satt av fem millioner kroner til tiltak for en periode på to til tre år.

Strandos sier at noe sprinklingsarbeid gjenstår av de totalt 160 byggene.

– Det er ingenting i regelverket i dag som stiller krav om sprinkling. Derfor er vi litt avhengig av at eierne ønsker det og at der er tilgjengelige midler, legger han til.

Den dagen gikk 18 år gamle Leiv Thomas Faulkner fra å leve et ganske ordinært tenåringsliv, til å lete etter minner i ruinene og ta avgjørelser av historisk betydning.

– Etter brannen var det fortsatt et fredningskrav, som betyr at du skal bevare det samme inntrykket i gata. Vi bygde en eksteriørkopi som ser bortimot helt lik ut, forklarer Faulkner om sitt nye hus i Gamle Lærdalsøyri.

↑ Atle Magne Strandos i SOS Brannconsult.

Atle Magne Strandos i SOS Brannconsult.

De første tiltakene med etablering av brannvarslingsanlegg og sprinkleranlegg var innført i det vernede området. Men branntilløpet oppstod langt unna, og var ute av kontroll lenge før den nådde dette området.

Verst tenkelige forhold. – Brannen startet flere hundre meter øst for verneområdet, i en vanlig bolig. Det var sterk vind og veldig lav luftfuktighet. De siste 30 dagene hadde det kun kommet ti mm nedbør og var i tillegg seks grader varmere enn normalt, forteller Strandos.

Gaute Johnsgaard var brannsjef under storbrannen og er fortsatt fungerende brannsjef for Lærdal og Årdal. Han mener, i likhet med Strandos, at de gjorde alt i sin makt for å minimere skadeomfanget. Innen kort tid var store ressurser fra Lærdal, Årdal, Aurland, Hallingdal og Sogndal på plass. I tillegg til Sivilforsvaret, DSB, Norsk folkehjelp og Røde Kors.

HVEM HAR ANSVARET?

Norge besitter nærmere 430 000 kulturminner. Ni områder er fredet som kulturmiljøer, åtte står på UNESCOs liste over verdens kulturarv.

NORGE HAR 180 VERNEDE trehusområder. Bebyggelsen er unik i verden og utgjør enorme verdier for norsk kulturhistorie. De skeive gamle trehusene med smårutete vinduer vitner om levde liv og trange kår, og er med på å fortelle historien om hvor vi kommer fra. At det er en stor jobb å holde områdene tilstrekkelig sikret mot brann, er det ingen tvil om, men mange vil nok mene at det er verdt både ressursene og innsatsen som kreves.

Gammel trehusbebyggelse skiller seg ofte ut som sjelfulle skatter blant kalde betongblokker, og er en betydelig del av norske byer og tettsteders identitet og stolthet.

Tett i tett, trevegger i alle farger og etasjer så lave at du helt sikkert rekker opp til taket i flere av dem. I all sjarmen, er det lett å glemme hva som faktisk kreves for å holde den tette trehusbebyggelsen og menneskene der trygge.

Trehusene spesielt utsatte. En søppelkasse plassert inntil veggen og en gnist fra en sigarett kan være alt som skal til for å sette hele området i flammer.

– Vernede bygg er kritiske, og vi mener det er viktig å fokusere på en helhetlig sikring både utendørs og innendørs, med direkte varslings til brannvesen, forteller Adrian Andresen fra alarm- og overvåkingselskapet Elotec.

De har lang erfaring med sikring av verneverdige bygg, og er i disse dager i gang med sikring av sentrale bygg på Bryggen i Bergen. Kommunen er forøvrig i gang med å skulle oppgradere sikkerheten ved fjorten vernede områder i byen. Heldigvis. Vestlandspærlene har nemlig mistet store kulturhistoriske verdier i flere bybranner opp gjennom tidene. Elotec har også hatt ansvaret med å fullsikre bergstaden Røros, blant annet. Begge de nevnte bebyggelsene er på UNESCOs liste for verdensarv.

– I Røros har vi blant annet brannndeteksjonskamera som overvåker brannutløp på utsiden av byggene, i tillegg til flere tusen trådløse detektorer inne i de vernede byggene som er sammensydd til en helhetlig bysikring, forteller Andresen. Han legger til at en viktig fordel med trådløse brannalarmsystem, er at det blir minst mulig inngrep i de vernede objektene.

På nyttårsaften var det nettopp brannndeteksjonskamera som berget bygget da det ble tilløp til brann på taket til ett av de vernede husene der.

– For alle som sitter med ansvar for kulturskatter, mener vi det er ekstremt viktig å forhøre seg, søke rådgiving og legge en plan med leverandører og brannvesen som har erfaring med slike sikringsplaner, understreker Andresen. Han legger til at det er et krevende fagfelt å sikre vernede bygg. Spesialkompetanse må til.

Kirkene lever på nåde. De siste 48 årene har 38 kirker blitt totalskadd eller brent helt ned. Tallene representerer kun de som er eid av Den Norske Kirke. Det er åpenbart at det kreves et helt eget nivå på sikkerhetsarbeidet her. Likevel står det relativt dårlig til med brannsikkerheten flere steder.

Barne- og familiedepartementet har etablert en tilskuddsordning for verneverdige kirker. Her gis det også tilskudd til brannsikring av trekirker. Av de omlag 750 opprinnelige norske stavkirkene, er det i dag kun 28 stykker igjen. Den siste stavkirken vi mistet var Fantoft stavkirke, som brant ned til grunnen i 1992. Siden da har Riksantikvaren jobbet med å kontinuerlig brannsikre de gjenværende stavkirkene.

Årsakene til kirkebrannene kan grovt deles inn i to kategorier. Det elektriske anlegget, der lynnedslag og uforsiktighet står for om lag 50 prosent av brannene, og påsatte branner.

Kommunenes ansvar. Tidligere undersøkelser har vist at det årlige tapet av kulturminner har vært høyt, og at kommunene i varierende grad har hatt oversikt, planer og kompetanse som grunnlag for å håndtere ansvaret med å bevare dem. Dette til tross for at det, ifølge Klima- og miljødepartementet, nettopp er kommunenes ansvar å sørge for gjennomføring av brannsikringsarbeidet.

– Kommunene er også ansvarlige for å ha oversikt over spesielt brannutsatt bebyggelse og ha et operativt brannvesen, sier statssekretær Maren Hersleth Holsen i Klima- og miljødepartementet.

– Det er Kulturmiljøforvaltningen som har tilskuddsordningen som også omfatter brannsikring av tett trehusbebyggelse, og i 2020 satte vi av ni

→ Ved hjelp av brannndeteksjonskameraene, er det enkelt å få øye på brannutløp på og forhindre spredning på et tidlig stadium.

Foto: Elotec

↑ Bergen har fått montert avanserte branneteksjonskameraer for å sikre trehusbebyggelsen sin.

Foto: Elotec

millioner kroner til dette formålet, legger hun til. Ønsker man å søke om midler her, må man kontakte fylkeskommunen som tar det videre til Riksantikvaren.

– Tette trehusområder er en viktig del av Norges kulturarv og viktig for oss å ta godt vare på. Her må kommunene ta ansvaret med å sikre dem, sier Harald Ibenholt.

Han råder alle med interesse for byggene å sjekke om kommunen har søkt om midler til brannsikring av sine vernede områder. Det er nemlig langt færre som søker, sett opp mot hvor mange verneverdige hus vi har i Norge.

– I år er det kun rundt tjue kommuner som har søkt, mens bare ti søkte i fjor, kan Harald Ibenholt fortelle.

Ibenholt mener at spesielt det lokale brannvesenet kan utgjøre en viktig rolle for å påvirke kommunen i positiv retning. □

«Tette trehusområder er en viktig del av Norges kulturarv»

HARALD IBENHOLT

TILSKUDDSDORDNINGER

Statlige tilskuddsordninger for brannsikring av verneverdige bygg:

- Tilskudd til brannsikring av tette trehusmiljø - kommunen må søke på vegne av private eiere og forvaltere. Fristen i år var 15. februar.
- Tilskudd til verdensarv for eiere og forvaltere av steder som står på Unescos verdensarvliste – Fylkeskommunene og kommunene har egne søknadsfrister, mens Riksantikvaren har søknadsfrist 15. januar.
- Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner for ikke-statlige eiere og forvaltere av tekniske og industrielle kulturminner. Søknad til Riksantikvaren innen 1. november 2020.
- Tilskudd til brannsikring og beredskapstiltak for trehusmiljøer og stavkirker. Søknad sendes til: Fylkeskommunen/Riksantikvaren. Løpende frist.
- Tilskudd til brannsikring av stavkirker. Riksantikvaren tar imot søknader løpende.
- Tilskudd til brannsikring av steinkirker fra middelalderen. Søknad til Riksantikvaren innen 1. januar.
- Tilskudd til istandsetting og vedlikehold av fredete kulturminner (bygg og anlegg) i privat eie. Søknad sendes til fylkeskommunen/Sametinget.
- Tilskudd til bygninger, ruiner og anlegg fra middelalderen (før 1537). Søknad sendes Riksantikvaren. Løpende frist.

Det finnes også en rekke andre tilskuddsordninger. Se listen på brannvernforeningen.no

Kilder: Byggogbevar.no og Riksantikvaren.no/tilskudd

Sola-brannen avdekket mangler ved regelverket

Fravær av brannteknisk utrustning som automatisk brannvarsling og slokkeanlegg, medvirket til at brannen i parkeringshuset ved Stavanger lufthavn Sola ble stor og krevende for brannvesenet. Det fremgår av en evalueringsrapport fra Rogaland brann og redning IKS.

TEKST STURLE HAGEN

BRANNEN I DET ÅPNE parkeringshuset ved Stavanger lufthavn startet i en parkert bil om ettermiddagen 7. januar. 1600 biler var da parkert i bygget. Det tok omtrent 20 minutter fra brannstart til de første brannmannskapene ankom skadestedet. Da sto åtte biler i brann. Sterk vind med hastigheter rundt 40 knop gjorde at brannen spredte seg raskt og utviklet store mengder røyk- og branngasser. Et nærliggende hotell måtte evakueres og flyplassen ble stengt for trafikk. Ingen personer kom til skade i brannen, men de materielle tapene ble store med mange ødelagte biler.

I evalueringsrapporten som er utarbeidet på anmodning fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), skriver Rogaland brann og redning at innsatsen ved brannen i parkeringshuset på Sola var krevende med et stort farepotensial for både publikum og egne mannskaper. Innsatsen ble likevel gjennomført på en sikker måte. Det skyldes ikke minst god støtte fra Avinors brann- og havariverntjeneste. At SMS-varsel med beskjed til lokalbefolkningen om å lukke dører og vinduer og holde seg innendørs ble sendt ut først etter at brannen hadde pågått over fire timer, kritiseres i rapporten.

Vind er undervurdert. I tillegg til å evaluere egen innsats har brannvesenet sett på bygningens branntekniske beskaffenhet. Parkeringshuset hadde plass til 3000 biler fordelt på tre etasjer. Det er oppført i tre byggetrinn. Bygget var ikke seksjonert og hadde heller ikke automatisk

brannvarsling eller automatisk slokkeanlegg. Regelverket krever ikke slike tiltak i åpne parkeringshus. Her er det meningen at brannrøyken skal ventileres ut gjennom åpninger i fasaden. Det skal både gi folk tid til å komme seg ut og forhindre at brann- og røykgasser blir så varme at brannen sprer seg. Brannvesenet skriver at åpne veggflater med god lufting kan virke positivt på sikt- og rømningsforhold i startfasen av en brann. Men blåser det hardt, slik tilfellet var på Sola, kan åpne veggflater også bidra til økt brannspredning. Vindstyrke og vindretning synes undervurdert som konsekvensfaktor ved prosjektering av utendørs parkeringsanlegg med delvis åpne flater, skriver brannvesenet.

Kritisk til analyse. I rapporten stiller brannvesenet seg dessuten kritisk til analysene som ligger til grunn for brannprosjekteringen. Deler av parkeringshuset hadde bærende konstruksjoner i ubehandlet stål dimensjonert for å tåle en fullt utviklet brann i 10 minutter. Det preaksepterte kravet er 15 minutter, gitt at tid til rømning og slokkemannskapenes sikkerhet er ivarettatt. På denne tiden skal brannvesenet ha rykket ut, gjort søk og reddet folk ut av bygget. Om man har 10 eller 15 minutter til rådighet før bygget står i fare å kollapse, gjør ifølge brannvesenet liten forskjell. Tiden er uansett for knapp. Faren for kollaps gjorde at brannvesenet tidlig måtte avslutte innvendig slokking av hensyn til mannskapenes sikkerhet. Dette førte til at brannen fikk enda bedre tak.

Det åpne parkeringshuset led av mangel

«Vindstyrke og vindretning synes undervurdert som konsekvensfaktor ved prosjektering av utendørs parkeringsanlegg med delvis åpne flater»

ROGALAND BRANN OG REDNING IKS

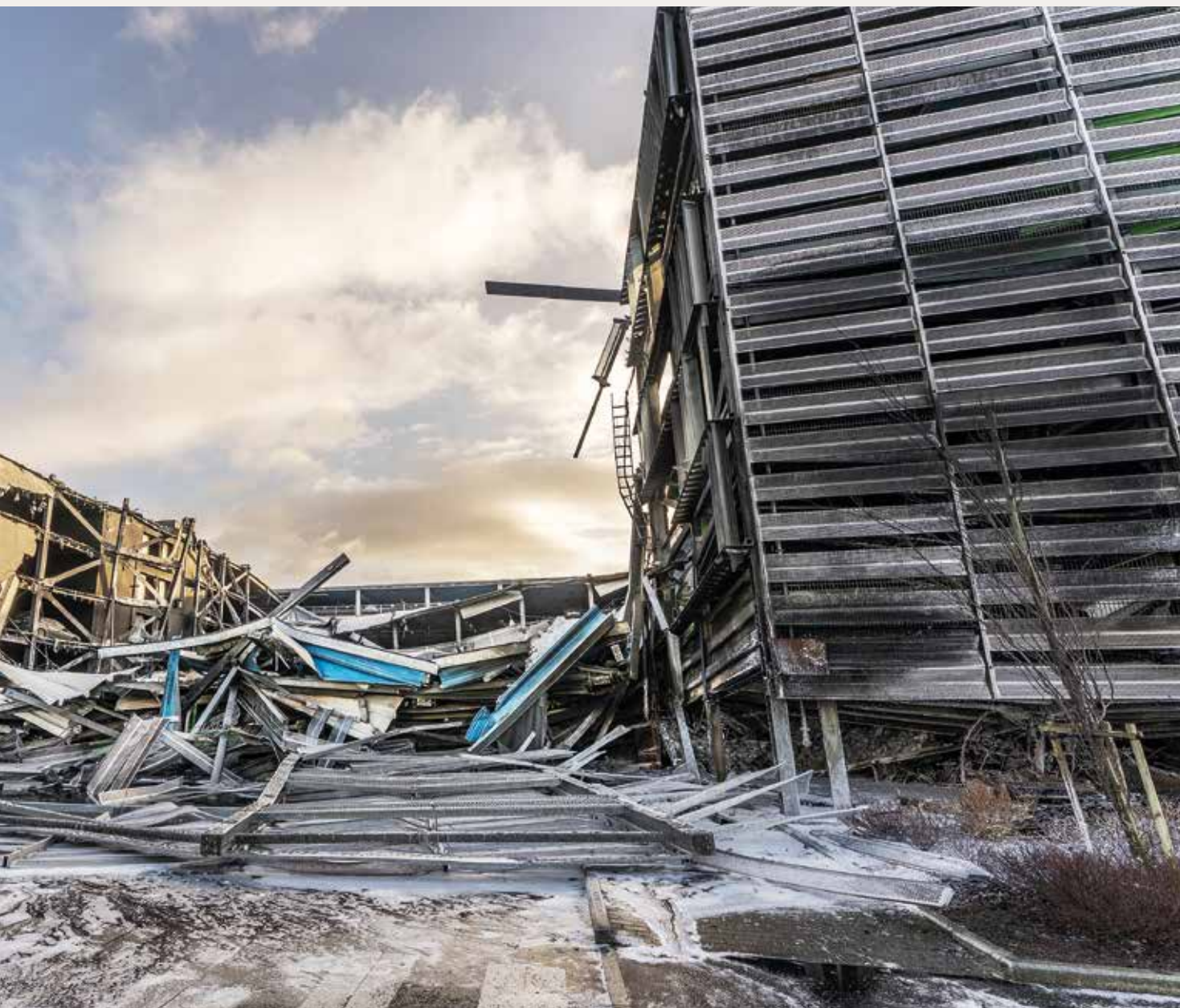

Foto: Frode Ueland

↑ Blant annet manglende brannvarsling og slokkeanlegg var med på å gjøre brannen i parkeringsanlegget ved Stavanger lufthavn Sola stor.

på effektive sikkerhetsbarrierer som kunne bidratt til å begrense omfanget av brannen. Dette førte til at brannen ble veldig intens og unødvendig stor. Brannvesenet peker blant annet på at slokkeinnsatsen ville kommet raskere i gang om parkeringshuset hadde hatt et automatisk slokkeanlegg kjølt ned brannen og begrenset den noe før brannmannskapene ankom og fikk startet slokkearbeidet.

Høy brannenergi. Brannens intensitet må ifølge brannvesenet ses i sammenheng med at

moderne kjøretøy har vesentlig høyere brannenergi enn eldre kjøretøy. Det skyldes økt bruk av kompositt- og plastmaterialer i nyere kjøretøy. Andelen store kjøretøy som for eksempel SUV/Crossover har også økt de senere årene. Det samme gjelder forekomsten av kjøretøy med el og gass som energibærere. Brannvesenet skriver at store energirike kjøretøy plassert i parkeringshus med lav takhøyde byr på utfordringer ved brann. Strålevarme fra brannen vil sammen med direkte flammepåvirkning kunne gi temperaturer opp mot 1100 grader.

På bakgrunn av branntekniske problemstil-

linger som er belyst i evalueringsrapporten mener brannvesenet det er god grunn til å spørre om dagens regelverk er tilstrekkelig oppdatert for å kunne ivareta brannsikkerheten i åpne parkeringshus. Erfaringene fra Sola-brannen og hvordan denne utviklet seg, har i hvert fall gitt myndighetene et godt fagtagrunnlag for å vurdere regelverksendringer og skjerpede krav til brannteknisk utrustning i åpne parkeringshus.

Se rapporten og vår forrige artikkel om Sola-brannen på brannvernforeningen.no

Deler kunnskap for et bedre samfunn

I 2018 satte Norsk Kommunalteknisk forening (NKF) i gang arbeidet med å etablere nettverk for brannforebygging. Nå begynner det å ta form.

TEKST MARI BRÆIN FAABERG

FORMÅLET VAR Å SAMLE kompetanse slik at forebyggende personell i de ulike brannvesen Norge kunne utveksle ideer og erfaring. I dag er det aktive nettverk i Sogn, Sunnfjord og Nordfjord. Finnmarksnettverket for brannforebygging hadde nylig sitt oppstartsmøte og over ti brannvesen ble deltakere i nettverket. Neste ut er Innlandet, der oppstartsmøte er avholdt og brannvesenene kan melde seg inn.

NKF har erfaring med å etablere ulike typer faglige nettverk, og administrerende direktør i NKF, Rune Aale-Hansen, sier dette er i tråd med foreningens visjon om kunnskapsdeling for et bedre samfunn.

– Nettverkene skal være faglige møteplasser for erfaringsutveksling og samarbeid om videreutvikling av den kommunaltekniske tjenesten. Det viser seg at også innen brannforebygging er det ulike systemer og rutiner som brukes mellom nabokommuner. Forebygging av brann handler for eksempel om ulike typer tilsyn, som innebærer ulik grad av skjønnsvurdering. Dette er det nyttig å diskutere med kollegaer fra andre kommuner, sier Aale-Hansen.

Slippe å være alene. Jan Tore Dilling er nettverkssekretær for de brannforebyggende nettverkene. Han har lang fartstid som rådgiver innenfor beredskap og sikkerhet, og mener det er nyttig for kommunene å møtes.

– Formålet med nettverket er at hvert enkelt brannvesen skal slippe å sitte alene om

det forebyggende arbeidet. Brannforebygging er et fag med ulike kompetansebehov. Kommuner og brannvesen i Norge er ulike og de aller fleste brannvesenene har få ansatte på forebyggende. Da er det trygt å ha kollegaer å lene seg på i vanskelige saker, men også i det daglige hvor man kan utvikle det forebyggende arbeidet sammen, sier Dilling.

På tvers av kommunegrensene. Sogn og Fjordane fylke (nå Vestland) var først ute med å bygge et brannforebyggende nettverk etter NKFs modell. De hadde første møte i mai 2018 med deltakere fra ti ulike brannvesen, som dekker sytten kommuner. Torill Anita Segtnan, leder brannforebyggende avdeling, Sogn brann og redning IKS, var initiativtaker til nettverket. Hun forteller at de fortsatt er i oppbyggingsfasen.

– Vi må finne formen på nettverket slik vi ønsker det skal være. Likevel har vi kommet langt. Det er blitt et møtested hvor de som er nye innenfor brannforebygging kan treffe kolleger over kommunegrensene, knytte kontakter og få råd i en tidlig fase. Men selv vi som har vært med en stund, ser at vi gjør ting på ulike måter, og at det finnes spesialfelt som noen er bedre på enn andre. Gjennom nettverket diskuterer vi problemstillinger og sjekker om vi er i rute med resten av fylket, sier Segtnan.

Nettverket i Sogn og Fjordane har blant annet skrevet en felles uttalelse på høringen om regler for avstand mellom boenheter på

campingplasser. Da kommunene mottok brev fra Norsk Fyrverkeriforening om utsatt frist for søknad om salg av pyroteknisk vare, ble dette også diskutert i nettverket.

– I nettverket har vi diskutert risikovurdering av særskilte brannobjekt, tilsynsrapporter, utsatte grupper og klart språk. Det skal være en arena hvor både små og store ting kan tas opp for å høre hva andre mener og tror, sier Segtnan.

Selv etter over 20 år i kommunal forvaltning erfarer hun at selv om kommunene arbeider etter et felles regelverk, så er det mange måter å utføre ting på i praksis.

– Når nytt regelverk blir innført er det tryggest å holde seg til det gamle, fordi det tar tid og krefter å sette seg inn i nye metoder og systemer. Kan vi gjøre dette sammen blir det lettere for den enkelte, og vi får en likere praksis innenfor et større geografisk område. De store byggeierne har gjerne bygg i flere av nettverkskommunene. Det er derfor nyttig for oss som driver forebyggende arbeid å kjenne til hva som er gjort i andre brannvesen. Byggeiere er tjent med lik saksbehandling og en felles tilsynspraksis uavhengig av hvilken kommune bygget er oppført i, forklarer hun.

For mer info, besøk www.kommunalteknikk.no

OM NETTVERKET

Nettverkene driftes og organiseres av NKFs nettverkssekretær i samarbeid med nettverket lokalt. Nettverket bestemmer selv innholdet i møter og hvordan man ønsker å jobbe. NKF tilbyr nettbaserte løsninger der nettverkets medlemmer får tilgang til felles informasjon og et forum. Nettverket forplikter seg til å være med på to nettverksmøter i året, men må gjerne ha flere møter.

«Byggeiere er tjent med lik saksbehandling og en felles tilsynspraksis»

TORILL ANITA SEGTAN

Foto: Sogn brann og redning IKS

Foto: Elisabeth Leikanger, NKF

←← Torill Anita Segtnan, leder brannforebyggen-
de avdeling, Sogn
brann og
redning IKS.

← Torill Anita
Segtnan og Jan
Tore Dilling er for-
nøyde med å være
godt i gang med
nettverksarbeidet.

↓ Nettverket
i Sogn hadde sitt
første møte i mai
2018 med delta-
kere fra ti ulike
brannvesen.

Foto: Elisabeth Leikanger, NKF

BRENNER FOR BEREDSKAP

Den ferske avdelingsdirektøren for forebygging og sikkerhet i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), mener bestemt at den viktigste beredskapen er å forebygge at ulykker i det hele tatt skjer.

TEKST MARIA CAROLINE SKREDE FOTO PER-CHRISTIAN LIND

Det å jobbe enda tettere med forebygging innenfor flere ulike områder har vært et stort ønske for meg. Å jobbe med å ivareta sikkerheten for befolkningen er noe jeg bryr meg mye om, sier Johan Marius Ly.

Den tidligere beredskapsdirektøren ved Kystverkets beredskapsavdeling i Horten har viet nesten hele sin yrkeskarriere til beredskap. Som ny avdelingsdirektør blir han en del av fagmiljøet i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), med ansvar for de nasjonale ansvarsområdene brannssikkerhet, elsikkerhet, produktsikkerhet, og sikkerhet ved håndtering og transport av farlige stoffer og eksplosiver.

Avdelingen jobber aktivt med regelverks- og utviklingsarbeid, kommunikasjon og risikovurderinger, samt utfører forvaltningsoppgaver og tilsyn knyttet til fagområdene.

– Tidligere jobbet jeg med å iverksette tiltak når en ulykke først hadde skjedd. Nå håper jeg å kunne bidra med min erfaring fra blant annet krisehåndtering ved oljekatastrofer og brann- og havarivern, til å videreutvikle etaten slik at vi kan styrke beredskapen i Norge.

FOKUS PÅ FOREBYGGING. Da stillingen som avdelingsdirektør ble ledig, skjønte Johan Marius raskt at han måtte gripe sjansen.

– Muligheten til å kunne påvirke og se resultater av

beredskapsarbeidet som gjøres var en viktig drivkraft for meg. Jeg ønsker å ha en samfunnsnyttig jobb, og å kunne bidra til at det blir færre ulykker eller mindre dramatiske konsekvenser av hendelser, forteller han åpenhertig.

Som nyansatt avdelingsdirektør midt i en pandemi, innrømmer Johan Marius at den første måneden har vært annerledes.

– Jeg gikk mer eller mindre rett i hjemmekontor, og det har jo vært litt vanskelig å bli kjent med kollegaene mine i en sånn situasjon, sier han og humrer.

Tross en annerledes start er Johan Marius ved godt mot. Han forteller entusiastisk at han gleder seg til å bli bedre kjent med brann-Norge og resten av fagmiljøet, og til å finne arenaer for bedre samhandling og dialog med aktørene som jobber med forebygging og brannssikkerhet.

– Jeg er veldig interessert i å vite hva de er oppatt av, hvilke forventninger de har til oss i DSB og hva vi kan gjøre for å bli enda bedre på forebygging, forteller han og fortsetter:

– Den viktigste beredskapen er tross alt å forebygge at ulykker i det hele tatt oppstår.

NATURLIG LEDER. At Johan Marius skulle gå ingeniørveien, i likhet med sin far og bror, kom ikke som en stor overraskelse. Han forteller om en tidlig interesse for tekniske løsninger og husker at det ofte lå fagblader i barndomshjemmet på Høvik i Bærum. →

JOHAN MARIUS LY

- > **Alder** 53
- > **Stilling** Avdelingsdirektør for Avdeling for forebygging og sikkerhet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.
- > **Bakgrunn** Marineingeniør fra Sjøkrigsskolen. I tillegg har han utdanning innen beredskapsledelse og innovasjon i offentlig sektor.

Beredskap har vært Johan Marius Lys' hjertesak gjennom hele hans yrkeskarriere.

→ Her er Johan Marius Ly, tidligere kystdirektør Kirsti Slotsvik, og H.K.H. Kronprins Haakon under en olje- og kjemikalieøvelse for Kystverket i 2017.

Foto: Kystverket/Jakob Storm Leth

→ Han er opprinnelig utdannet marineingeniør fra Sjøkrigsskolen, og har jobbet blant annet med brann- og havarivern om bord på fartøyer i Marinen. I tillegg har han utdanning innen strategisk beredskapsledelse og innovasjon i offentlig sektor.

Selv om han ikke selv opplever at lederrollen er noe han aktivt har jobbet for, har han hatt lederstillinger i årevis.

– Det har vært en integrert del av både utdanningen i Forsvaret og jobbene jeg senere har hatt. Jeg er ikke redd for å ta ansvar eller ta beslutninger, og liker å se resultatet av arbeidet som gjøres, forteller han.

– Har muligheten bydd seg har jeg søkt. Sånn sett har jeg kanskje blitt trukket mot lederstillinger, legger han ettertenksomt til.

Hans Petter Mortensholm, nåværende beredskapsdirektør i Kystverket, og Johan Marius' mangeårige kollega, mener Johan Marius er «en typisk ledertype».

– Han er en veldig trygg leder, og har en naturlig autoritet som smitter over på de ansatte. Han brenner for jobben og er veldig ambisiøs.

STOR FAGKUNNSKAP. Johan Marius' CV inkluderer Kystverket, Miljødirektoratet (tidligere Statens forurensningstilsyn) og Forsvaret. Nesten to tiår har han jobbet i Kystverket, først som seksjonssjef for logistikk og teknologi, og siden som beredskapsdirektør.

«Jeg er ikke redd for å ta ansvar eller ta beslutninger»

JOHAN MARIUS LY

Hans Petter Mortensholm beskriver ham som kunnskapsrik og svært kompetent med lang erfaring innenfor beredskap, blant annet innenfor brannsektoren.

– Jobben jeg hadde i Kystverket var beredskap mot akutt miljøforurensning, og brann- og redningsetatene var viktige aktører i dette arbeidet. Jeg har også tidligere erfaring med krisehåndtering, eksempelvis ved oljekatastrofer og uhell ved transport av farlig gods, forteller Johan Marius.

De erfaringene kommer godt med når Johan Marius nå skal jobbe med blant annet brannssikkerhet og sikkerhet ved håndtering og transport av farlige stoffer og eksplosiver.

– Stillingen som beredskapsdirektør er krevende, og man må ofte stå i stormen. Det har han gjort med glans fordi han kjenner beredskapsarbeidet så godt. I de aksjonene han har ledet for Kystverket har han stått som en bauta og beroliget både ansatte og den politiske ledelsen, legger Hans Petter til.

Da Johan Marius tiltrådte stillingen i DSB, gikk han nesten rett i hjemmekontor. Han gleder seg til hverdagen er tilbake til normalen og han kan jobbe fra kontoret i DSBs lokaler i Tønsberg.

← Johan Marius
Ly gleder seg
til å tilbringe de
nye jobbdagene
i Tønsberg etter
hvert.

→ Han roser sin tidligere leder for hans evne til å prioritere, og til raskt å se hvilke områder som er viktige og hvilke som er mindre viktige å bruke tid og ressurser på.

– Selv om han ikke lenger jobber i Kystverket er det fortsatt naturlig for meg å ringe til ham når jeg trenger råd og noen å sparre med. Hans interesse for sikkerhets- og beredskapsarbeid og lange erfaring med beredskap kommer godt med.

ÅRVÅKEN. Johan Marius beskriver seg selv som uhøytidelig og humørfyllt. Helgene tilbringes helst i naturen – til fots, på sykkel eller på ski.

På tur med kompis er han den som kan finne på å si: «Kanskje vi skal gå her, så unngår vi at den og den situasjonen skjer». Noen risikotaker er han definitivt ikke, ifølge Hans Petter.

– Han tenker nok nøye over ting før han tar beslutninger. Vi har vært på noen toppturer sammen og han er ikke den som bare setter utfor før han har vurdert situasjonen, sier Hans Petter med latter i stemmen.

Johan Marius sier seg enig i det, og tror at en lang karriere innen beredskap har ført til at han tar andre risikovurderinger enn den vanlige mannen i gata kanskje ville gjort.

– Jeg har fått økt bevissthet rundt hvordan jeg kan unngå at en uønsket situasjon oppstår gjennom jobben min og har nok sakte, men sikkert også blitt

«Det er viktig å huske at
hver og en har et ansvar»

JOHAN MARIUS LY

mer bevisst på dette på privaten.

Johan Marius' årvåkenhet og fokus på kontinuerlig beredskap, gjør at han også reflekterer over hvordan koronakrisen påvirker beredskapen i Norge.

– Rollen til brannvesenet blir kanskje noe mer utfordrende i en slik krise, særlig når det kommer til smittevern hensyn. En økning i skogbranner kan potensielt bli et stort problem og belaste brannvesenet, og det er uheldig når brannvesenet nå i større grad enn tidligere må bistå helsevesenet.

Tross dette føler Johan Marius seg trygg på at beredskapen i Norge er godt ivaretatt. Men han påpeker hvor viktig det er at alle i samfunnet er bevisst på sitt ansvar for å forhindre at brannvesenet må rykke ut på hendelser som kunne vært unngått.

– Det er viktig å huske at hver og en har et ansvar. God beredskap betyr noe for oss alle. □

KRONIKK

HVORDAN SIKRE VÅRE UNIKE TREBYER?

I dag overvåkes empirebyen Halden av varmesøkende kamera. Det er et av flere konkrete tiltak etter den nasjonale vekkeren i 2014: storbrannen i Lærdal.

TEKST OLA H. FJELDHEIM, GENERALSEKRETÆR
I FORTIDSMINNEFORENINGEN

SAMMENLIKNET MED MANGE andre land kan bygningsarven i Norge virke litt beskjeden og uviktig. Stavkirkene stikker seg fram som sjeldne og særpregede nok til en plass på lista over verdens bygningsarv, men sammen med de andre nordiske landene har vi noe annet unikt: Godt bevarte trebyer. Røros, Risør, Gamle Stavanger, Skudeneshavn – sammen med de andre trebyene er de fantastiske rammer rundt levd liv og opplevelser. Du kan studere detaljer, rariteter, håndverk og byrom i dagevis.

Jeg diskuterer av og til med en som jobber i forsikring. Han liker også trebyer, men har et annet yrkesblikk: «Der du ser fantastiske detaljer og historie ser jeg bare et digert potensielt bål». Trebyer er perler, men samtidig også skikkelige brannfaglige utfordringer.

Like lenge som vi har bodd i trehus har vi hatt beredskap mot brann. Der vi har gamle trehus finner vi også brannbøtter, brannhaker, brannpumper og annet slukkeutstyr. Drammen hadde elleve bybranner mellom 1817 og 1870. I 1866 brant 388 eiendommer og over 5000 ble husløse. En større brann var noe de fleste innbyggerne i landets trebyer hadde opplevd.

Trebyer er attraktive å bo i, byr på gode byrom, er klima- og miljøvennlige og trekker gjerne til seg tilreisende. Men vi må ta utfordringene med brannfare på alvor. For å lykkes med det må vi løfte blikket, tenke langsiktig og bringe sammen flere fagmiljøer. Som frivillig forening bidrar Fortidsminneforeningen så godt vi klarer, og vil gjerne samarbeide både lokalt og nasjonalt med andre som trekker i samme retning.

For noen ganger nytter det. Rett etter brannen i Lærdal i 2014 lanserte vi et forslag om at Riksantikvarens støtteordning for brannsikring av tette historiske trehusmiljøer skulle tilføres mer midler.

Vi møtte daværende miljøvernminister Tine Sundtoft til debatt hos Torp, og foreningens lokallag i Halden fikk med seg NRK og det lokale brannves-

Foto: Jens Bakke

«Skal du få full erstatning, stilles det visse krav»

Ola H. Fjeldheim

enet ut for å peke på utfordringer som måtte løses. Ikke mange dagene etterpå ble budsjettposten for brannsikring økt med ti millioner kroner i revidert statsbudsjett. Men én ting er å få midlene på plass, en annen er å få i gang lokale tiltak. Sånt tar tid, men vår lokale gjeng i Halden slapp aldri taket. I 2019 kom endelig varmedeteksjonskamera på plass over byen. På tilsvarende måte er det laget planer og montert deteksjons- og slukkeanlegg over hele landet. Men mer trengs!

Fortidsminneforeningen har lokallag over hele landet og har frivillige som gjerne står på for å bevisstgjøre eiere eller få brannsikring høyere opp på agendaen i kommunen. Ta kontakt, så bretter vi opp ermene sammen.

Fortsatt fart i det forebyggende arbeidet

Å opprettholde god beredskap har vært oppgave nummer en for brannvesenet under koronakrisen. Les hvordan noen av landets største brannvesen har funnet nye måter for å løse forebyggende oppgaver.

TEKST STURLE HAGEN OG ANNIKEN LOHNE

OSLO. – Vi har omprioritert i oppgaver som er planlagt for 2020. Økt bruk av sosiale medier og innsalg til media av ulike brannforebyggende budskap har vært ekstra viktig, opplyser avdelingssjef Hege Hammer i Oslo brann- og redningsetat (OBRE).

OBRE praktiserer utstrakt bruk av hjemme-kontor. Herfra utføres blant annet oppgaver som saksbehandling av pågående tilsyn, behandling av innkomne saker og særanalyser av risikoområder.

– Vi besvarer også henvendelser fra helsepersonell som har bekymringer knyttet til brannsikkerhet for sine innbyggere. Vi har hele tiden prioritert bekymringsmeldinger og forsøkt å gi god veiledning både til innmelder og mottaker, sier Hammer.

– Av utadrettede oppgaver har vi endret prioritering for tilsyn og feiing av ildsteder. Det er tilrettelagt for å ha fem biler som kun feier i drift. Det feies fra tak. Feierne følger smittevernsreglene og drar ikke ut til adresser hvor beboere sitter i karantene eller er syke, opplyser Hammer.

OBRE har gjenopptatt brannevaluering, utdeling av velferdsteknologi og noe oppfølging av bekymringsmeldinger i samarbeid med bydelene.

– Utplassering av velferdsteknologi skjer i

Fra toppen:
Hege Hammer (Oslo),
Janicke Larsen (Bergen)
Anna-Karin Hermansen
(Trøndelag)

samarbeid med helsepersonell i bydelene. Det gjøres konkrete vurderinger av risikoen for både de som skal utføre montering og mottakeren av velferdsteknologien, poengterer Hammer.

BERGEN. I Bergen har personell fra forebyggende avdeling benyttet ledig kapasitet til utviklingsarbeid og til å utføre kontrollrunder i byens tette trehusbebyggelse. Blant annet for å se at brannhygiene og fremkommelighet er ok. Avdelingen har også hatt et ekstra fokus på skogbrannfare og forebyggende tiltak som kan hindre branner i naturen.

– Flere av de ansatte i brannforebyggende avdeling har fått opplæring for å kunne bistå beredskapsstyrken i innsats under skogbrann, forteller avdelingsleder Janicke Larsen i Bergen brannvesen.

Feiing gjøres fra tak som i Oslo. Av smitte-

Foto: Oslo brann- og redningsetat

← Med nødvendige smitteverntiltak har utvendig feiing vært mulig å gjennomføre.

vern hensyn går ikke feierne inn i noen av boenhetene. Videre prioriteres oppfølging av bekymringsmeldinger. Det skjer etter nye prosedyrer i tråd med myndighetenes regler for smittevern. Utsendelse av forebyggende budskap i sosiale medier har også høy prioritet.

– Videre gjennomfører vi postale tilsyn i særskilte brannobjekter og planlegger oppstart med dette også i enkelte boliger uten fyringsanlegg, opplyser Larsen.

Mange aktiviteter rettet mot risikoutsatte grupper har vært utsatt inntil videre.

– Arbeidsgruppen for risikoutsatte grupper er tildelt en del alternative arbeidsoppgaver, herunder revidering av opplærings- og informasjonsmateriell. Det jobbes blant annet med en digital plattform for å gi brannvernopplæring til innvandrergupper på ulike språk. Dette skjer i samarbeid med Introduksjons-senteret for flyktninger, sier Larsen.

TRØNDELAG. Avdelingsleder Anna-Karin Hermansen i Trøndelag brann- redningstjeneste IKS melder om stor aktivitet, selv om tradisjonelle tilsynsoppgaver er satt på vent. Også her gjøres mye fra hjemmekontor. Det gjelder for eksempel planlegging, utforming og publisering av saker til sosiale medier og egne nettsider, oppfølging av unødige brannalarmer og håndtering av bekymringsmeldinger. Tematilsyn, dokumenttilsyn og egenmelding er andre eksempler.

– Vi driver også utadrettet virksomhet når dette kan gjøres med god avstand til andre personer. Det gjelder eksempelvis feiing med tilhørende brannverninformasjon, befaringer som er nødvendige for å følge opp bekymringsmeldinger samt evaluering av branner, forklarer Hermansen.

Hun forteller om et tett og godt samarbeid med helsesektoren og andre tjenesteytere →

«Vi har hele tiden prioritert bekymringsmeldinger»

HEGE HAMMER

«Våre aktiviteter har i stor grad blitt gjennomført som planlagt»

IVAR HOGSTAD

Foto: Mona Hauglid

→ som er i hjemmet hos de risikoutsatte gruppene.

– Alle henvendelser og bekymringsmeldinger som kommer inn til oss blir fulgt opp på samme måte som før. Er det behov for hjemmebesøk, gjennomfører vi dette etter de gjeldende rutineene vi har for smittevern, og ofte i tett dialog med helsepersonell, opplyser Hermansen.

ROGALAND. Digitale tilsyn, dokumenttilsyn samt digitale quiz med aktuelle spørsmål for personer i risikoutsatte grupper er eksempler på forebyggende aktiviteter som utføres fra hjemmekontor ved Rogaland brann og redning IKS.

– Vi gjør også fysiske befaringer i områder hvor det eksempelvis oppbevares farlig stoff, og hvor det er viktig at beredskapsstyrken har lett adgang. Videre følger vi opp bekym-

ringsmeldinger der dette er forsvarlig, opplyser avdelingsleder Frode Strøm i Rogaland brann og redning.

– Det gjennomføres i tillegg oppfølging av § 13-tilsyn samt mye dialog med ledere og brannvernansvarlige i spesielle objekter som for eksempel sykehus og sykehjem. I tillegg utfører vi brannevaluering og brannutredninger tilnærmet som før. Det gjennomføres også utvendig feiing, og vi har mye oppfølging av avvik etter boligtilsyn og feiing av skorstein, forklarer Strøm.

SALTEN. – Våre aktiviteter har i stor grad blitt gjennomført som planlagt, men vi har benyttet digitale plattformer i langt større grad enn før koronakrisen, sier leder av forebyggende avdeling ved Salten Brann, Ivar Hogstad.

Oppfølging av bekymringsmeldinger knyttet til risikoutsatte grupper har ifølge Hogstad

høy prioritet. Salten Brann har et nært samarbeid med eierkommunene gjennom prosjektet «Trygg hjemme Salten».

– Som en del av samarbeidet har vi gjennomført opplæring til alle våre eierkommuner i drift, service og vedlikehold av mobile slokkeanlegg. Alle eierkommunene har fått tilbud om eget anlegg, slik at de kan høste egne erfaringer med denne type teknologi, opplyser Hogstad.

Arbeidet med Trygg hjemme har også resultert i et annet spennende samarbeidsprosjekt. Dette oppsto da skoleelever var henvist til hjemmeskole.

– Skolene ble utfordret til å sette brann-sikkerhet på timeplanen. Dette resulterte i at brannøvelse hjemme kom inn på ukeplanen til elevene. Noen elever ble også oppfordret til å gjennomføre digitale brannøvelser med besteforeldrene sine, avslutter Hogstad. □

Oppfordrer til kreativitet

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har oppfordret kommunene til å teste ut nye måter å utføre det forebyggende arbeidet på under koronakrisen.

TEKST STURLE HAGEN

– **DET ER INGEN TVIL** om at koronasituasjonen har begrenset muligheten til å drive brannforebyggende arbeid på vanlig måte. Men det er fortsatt like mange hender og hoder som driver brannforebygging, og brannvesenet skal ha ros for sin vilje og evne til å løse oppgaver på alternative måter, sier sjefingeniør Anders Leonhard Blakseth i DSB.

Han erfarer at koronasituasjonen har gjort at mange brannvesen nå må tenke annerledes for å følge opp brannsikkerheten til sårbare grupper.

– Vi er kjent med at brann og helse mange steder har satt ulike samarbeidsprosjekter på vent, men vi både håper og tror at kommunene vil ta opp igjen samarbeidet med fornyet styrke så snart aktiviteten i samfunnet normaliserer seg, sier Blakseth.

Noen brannvesen har i samråd med helse- og omsorgstjenesten besluttet å opprettholde utvendige feiertjenester. Bakgrunnen er bekymring for en økning i antall uønskede hendelser hos sårbare grupper.

– Feierens øyne ut i samfunnet kan ha uvurderlig betydning for personer som er i en sårbar situasjon. Derfor er det viktig at kommunen vurderer hvordan feierne og andre ressurser i brann- og redningsvesenet best kan utnyttes under koronakrisen, poengterer Blakseth.

Oppdragsmengden for brannvesenet har for øvrig gått ned under koronakrisen. Foreløpig statistikk fra DSB viser at landets brannvesen gjennomførte 10 438 oppdrag i perioden 13. mars til 10. mai i år. Oppdragsmengden for tilsvarende periode i fjor var 12 527.

– Tallene fra i år inneholder både godkjente og ikke-godkjente oppdrag. Det medfører at det kan bli små endringene, uten at dette vil påvirke det store bildet, opplyser Blakseth.

ALTERNATIVE TILTAK

- Veiledning ved hjelp av videotelefon/mobilkamera.
- Tilsyn med § 13-objekter via Skype, telefon eller ved dokumenttilsyn.
- Feiing fra tak.
- Forebyggende informasjon til publikum på hjemmesider og i sosiale medier. Lag og tilby webinar/opplæringsfilmer.
- Kartlegg og planlegg for tiden etter at krisen er over. Gjør for eksempel en oppdatering av kommunens risikokartlegging.
- Lag kommunikasjonsplaner.
- Finn nye metoder å nå ut til ulike målgrupper på som kan gjennomføres i tråd med helsemyndighetenes råd og krav til smittevern.

Kilde: DSB

← Koronapandemien har ført til at brannvesen ikke lenger kan gå på hjemmebesøk. Her er Torgeir Singelstad og Gaute Havnå fra beredskapsstyrken ved Østre Agder brannvesen på hjemmebesøk hos Aslaug høsten 2019.

Fra toppen:
Ivar Hogstad (Saltén)
Frøde Strøm (Rogaland)

OPPDRASTYPE OVERORDNET	2017	2018	2019	2020
➤ Unødige og falske utrykninger	7 362	7 733	7 804	6 047
➤ Alle brannhendelser	2 601	2 601	2 607	2 566
➤ Alle ulykker	1 881	2 067	2 116	1 825
➤ Sum	11 844	12 191	12 527	10 438

Tallene gjelder for perioden 13. mars–10. mai de siste fire årene.

TO BRANNER PÅ TO UKER

I forrige utgave av Brann & Sikkerhet meldte vi at det går stadig lenger mellom hver landbruksbrann som krever dyreliv. Kort tid etter omkom 200 sauer på to ulike gårder.

TEKST TOR ERIK SKAAR FOTO HANS PETTER SØRENSEN/FAROUTFOCUS

En oversikt over antall branner i landbruket som krever dyreliv, har vært hyggelig lesing de siste årene. Kurven har gått kraftig ned siden 2014. Før det var det i snitt 30 husdyrbranner årlig. I 2019 var det tre husdyrbranner som kun krevde fire dyreliv. En viktig grunn til den positive utviklingen er kontrollregimet som ble innført i 2014, med elkontroll skreddersydd for landbruksbygg. I denne kontrollen ble det også innført bruk av varmesøkende kamera. Med denne kontrollformen avdekket i snitt én alvorlig brannfarlig elfeil på annethvert gårdsbruk. På fem år har over 20 000 bønder utført kontrollen.

28. MARS, KLØKSTAD: Tidlig denne morgenen ble det klart at et fjøs med sauer stod i brann. Ingen av dyrene lot seg berge, og rundt 50 sauer døde i brannen. Det var ikke fare for at brannen skulle spre seg til annen bebyggelse. Hobbyfotograf Kjetil Skogen var tilfeldigvis i nærheten med kameraet sitt. Han sier det var et trist syn å se fjøset med dyr brenne ned.

8. APRIL, NESNA: Denne brannen ble meldt til politiet kl. 04.30 på natten. Da brannmannskapet kom til stedet var fjøset overtent, og ingen av dyrene lot

seg redde. Hele 150 sauer gikk tapt i denne tragiske brannen. Vanskelige værforhold på stedet gjorde slokkearbeidet krevende. Det var en stund fare for at brannen skulle spre seg til en nærliggende garasje, men brannvesenet fikk forhindret dette. En veterinær ble tilkalt og måtte bistå med avlaving av de dyrene som fremdeles levde.

– Saken er fremdeles under etterforskning. Vi har hørt at det kan være store spenningsvariasjoner i strømmettet for dette området, og vi undersøker om det kan være en forklaring til brannen, sier Hogne Rosø, politioverbetjent ved Nesna lensmannskontor i Nordland politidistrikt.

– Det ble også observert lyn og torden og et polart lavtrykk i tidsrommet da brannen oppstod. Vi holder derfor dørene åpne for at også dette kan ha bidratt til å sette i gang det hele, sier Rosø.

– Det er nå registrert to husdyrbranner hittil i år. Selv om det er en betydelig nedgang fra tidligere år, da vi hadde 30 husdyrbranner i et gjennomsnittså, er det fortsatt for mye. Det viser at den norske bonden fortsatt må holde den gode forebyggende innsatsen oppe for å trygge liv og verdier mot brann, sier leder av Landbrukets brannvernkomiteé (LBK) Pål-Arne Oulie.

↑ Hele 150 sauer gikk tapt i den tragiske brannen på Nesna 8. april.

«Vi undersøker om spenningsvariasjoner i strømmettet kan være en forklaring til brannen»

HOGNE ROSØ

BRANNVERNILTAK I LANDBRUKET

- **2010:** Svakhet på motorvern for vifter ble avdekket. Krav om manuell resett av motorvern eller temperaturføler koblet til brannalarm.
- **2011:** Krav til brannalarm innført for svin (som den siste av husdyrproduksjonene)
- **2014:** Innført el-kontroll med varmesøkende kamera i driftsbygninger. Om lag 20 000 bønder har gjennomført dette innen utgangen av 2019.
- **2015:** Krav om alarmsender for brannalarm (varsling til mobiltelefon). Om lag 16 000 bønder har nå montert varsel til mobiltelefon fra brannalarm.
- **2016:** Krav om sertifikat i varme arbeider.
- **2017:** Boliger på gårdsbruk inkluderes i el-kontroll med varmesøkende kamera

ANNONSE

På tide med faglig påfyll?

Meld deg på høstens kurs innen brannforebygging!

- Brannvernleder 1
- Brannvernleder 2
- Risikoanalyse brann
- Beredskap og øvelsesplanlegging
- Brannvern for styrer i borettslag og sameier
- Sikkerhet og risikoanalyse i eksisterende byggverk

Nå kan du ta sertifikat som «Fire Safety coordinator CFP-E»

Se vår kurskalender på brannvernforeningen.no

 Norsk
brannvernforening

Leverandørguiden

BRANN & SIKKERHET

Norges største blad innen brann og sikkerhet

KATEGORIER

> Adgangskontroll	> ITV/TV-overvåking
> Alarmoverføring	> Kommunikasjons-systemer
> Batterier	> Konsulenter
> Bekledning	> Kontrollforetak
> Brannalarmanlegg	> Kurs og opplæring
> Brannløser/Porter	> Lufteventiler med brannmotstand
> Brannbeskyttelse av stål	> Lykter
> Branndokumentasjon	> Lås og rømning
> Brann- og redingsutstyr	> Låssystemer
> Brann- og røykspjeld	> Maling, brannhemmende
> Brann- og røykventilasjon	> Nøddlyssystem/Skilt
> Brann- og røykgardiner	> Nøkkelsafer for brannvarslingsanlegg
> Brannsikring, passiv	> Piper og ildsteder
> Brannskillevegger	> Rømningsdørkontroll
> Brannslokkeanlegg	> Røykventilasjon
> Brannslukkere	> Skadesanering/Restverdiredning
> Brannslukkemateriell	> Skumanlegg
> Brannstøvler	> Sprinklerfirmaer
> Brannteknisk rådgivning	> Sprinklerkontroll og vedlikehold
> Branntepper	> Stasjonære slokkeanlegg
> Brannetting	> Stiger/Rømningsveier
> Branntromler	> Talevarsling
> Brannventilasjon	> Termografering
> Brannvernmateriell	> Vanntåke
> Brannvernopplæring	> Varmesøkende kamera
> Brannøvelse	> Vinduer
> Detektor røyk/varme	> Åndedrettsvern
> Dørlukkere	> Andre
> Evakueringsutstyr	
> Elsikkerhet	
> Grossister	
> Innbruddsalarmanlegg	

ANNONSERE

BRANN & SIKKERHET Nr. 4 2020

Materiellfrist 13. august 2020

Utgivelse 11. september 2020

Kontakt Kine Holm, A2media, tlf. 958 94 913

UTGIVELSESPAN 2020

Nr.	Materiellfrist	Utgivelse
1	16.01.20	14.02.20
2	18.03.20	24.04.20
3	12.05.20	12.06.20
4	13.08.20	11.09.20
5	01.10.20	30.10.20
6	12.11.20	11.12.20

Brannalarmanlegg

**BRANNVARSLING for
boliger, hytter, næring og landbruk**

ICAS AS, Grini Næringspark 15, 1361 Østerås
tlf. 67 16 41 50 / salg@icas.no

www.icas.no

Lufteventiler med brannmotstand

Lufteventiler med momentan brannstopp

Securo AS | Neptunveien 6 | 7652 Verdal
Tlf. 99 41 90 00 | post@securo.no | www.securo.no

Brannalarmanlegg og installatører

Elektro Nettverk

- FG 760 – godkjent foretak for prosjektering, kontroll og installasjon av brannalarmanlegg
- Autorisert elektroentreprenør Gr.L
- Post og Telesystemer ENA 5558

Agmund Bolts vei 57, 0664 Oslo
tlf. 22 07 85 30 / post@ens.no

www.ens.no

Vanntåke og brannslukkearbeid

**Ledende leverandør av høytrykk vanntåke
slokkeanlegg, mobile og stasjonære løsninger**

VEKOS
BRANNSLOKKESYSTEMER

Tlf. 331 40 020
E-post: vekos@vekos.no

www.vekos.no

Vekos AS
Skreppstadveien 50, 3261 Larvik

Leverandør av
sprinklerutstyr
sprinklerpumper
sprinklervanntanker
www.sprinklerteknikk.no

KSB Norge AS, Postboks 603, 1401 Ski
tlf. 96 900 900 / firmapost@ksb.com
www.ksbnorge.no

Postboks 235 Økern, 0510 Oslo
Brobekkveien 80, 0582 Oslo
tlf. 23 17 22 80 / service@ramcopumper.no
www.ramcopumper.no

GROVE KNUTSEN

Grove Knutsen er en av Norges ledende leverandører av brann og industrivernutstyr. Vi lagerfører bl.a. slangetromler, slanger, stendere, kuplinger og grenrør. Alle våre produkter har høy kvalitet og lang holdbarhet.

VI KAN BRANN OG VANN
Se mer på groveknutsen.no

Vi leverer peisovner, peisinnsatser og tilbehør
Schiedel Skorsteiner AS
Postboks 333, 1471 Lørenskog
tlf. +47 21 05 92 00
www.schiedel.no

**NÅR
HVERT
SEKUND
TELLER**

JOCKEL NORGE
Leverandør av Brannvernmateriell
www.jockel.no

ESCAPE SYSTEM AS
...bistår deg - for din sikkerhet skyld
www.escape-system.no

**Vi leverer brannrulleporter,
brann-/røykgardiner og røykluker**
tlf. 69 21 71 00
www.haby.no

7 SPØRSMÅL OM BRANNVERN

BONDE MED ØYNE FOR BRANNVERN

Pål Arne Oulie i Norges Bondelag er spesielt opptatt av at det bør være kortest mulig utrykningsvei til landbruket.

1 HVA ER VIKTIGST, FOREBYGGING ELLER BEREDSKAP? – Det viktigste er å unngå brann, derfor er forebygging viktigst. Men hvis brann oppstår er også en god beredskap avgjørende.

2 HAR VI GODT NOK UTBYGD BRANNVERN I NORGE? – For landbruket er det ofte lang utrykningsvei for brannvesenet, slik at oppgaven kan bli å sørge for kontrollert nedbrenning når de først ankommer. For at brannvesenet skal kunne evakuere dyr fra brennende bygninger er kortest mulig utrykningsvei viktig.

3 HVA SLAGS FØRINGER GIR PANDEMIEN FOR BRANNVERNET OVERFOR LANDBRUKET I NORGE? – Pandemien gir utfordringer med å få gjennomført kontroll av elektriske anlegg i like høy frekvens som tidligere. Heldigvis har landbruket fått gjennomført 20 000 elkontroller med varmesøkende kamera over fem år, før pandemien satte inn, og antallet husdyrbranner er redusert med 90 prosent i perioden.

4 ER DET IVERKSATT TILTAK NÅR DET GJELDER PANDEMIEN OG BRANNBEREDSKAPEN FOR LANDBRUKET? – Det er ikke iverksatt spesielle tiltak for landbruket, men de generelle tiltakene, som gode kontinuitetsplaner for lokale brannvesen som sikrer at de er operative, er også viktig for landbruket. Deling av styrken er et tiltak slik at ikke hele bemanningen samtidig blir smittet.

5 HVORDAN ER DET MED BRANNSIKKERHETEN HJEMME HOS DEG? – I tillegg til brannvarsling og slukkeapparater, har jeg gjennomført elkontroll med varmesøkende kamera og deltatt på Norsk Landbruksrådgiving sitt kurs i «varme arbeider» med slukkeøvelse. Jeg bor for øyeblikket alene, men for familier er det veldig bra å øve på hva man skal gjøre hvis brann oppstår, og hvor man skal samles utendørs.

Foto: Jensrud Foto

PER ARNE OULIE

Rådgiver i Norges Bondelag

6 HVIS DU SKULLE ARBEIDET MED NOE ANNET, HVA SKULLE DET VÆRT? – I løpet av det siste året har jeg blitt bonde igjen, og fått to folkevalgte verv – i tillegg til styrelederansvaret i Landbrukets brannvernkomité – så jeg har ikke behov for nye oppgaver sånn umiddelbart. Men på sikt kunne det vært spennende å jobbe utenlands en periode, med bistandsprosjekter eller utviklingsoppdrag.

7 HAR DU SELV NOEN GANG OPPLEVD EN BRANN PÅ NÆRT HOLD? – Heldigvis har jeg ikke opplevd noen alvorlig brann på eget gårdsbruk eller hos nær familie, og det håper jeg også at jeg slipper.

Storbrann brøt ikke ut på Røros nyttårsaften

RØROS: Natt til 1. januar 2020 brøt det ikke ut storbrann i gågata på Røros. Brannvesenet kom ikke for sent til å slukke en begynnende pipebrann ved vertshuset, og innehaveren måtte ikke se livsverket gå opp i røyk, sammen med resten av de umistelige bygningene i Bergstaden.

Denne gangen var det branndeteksjonskamera i kirketårnet som fanget opp branntilløpet.

Har du også behov for rådgiving og helhetlig sikring for dine kulturminner? Elotec har sikret Røros siden 2004, og verneverdige bygg, kirker og bymiljøer over hele Norge, bl.a.

BRYGGEN I BERGEN / FISKEVÆRET GRIP

HAVRÅTUNET / LOSHAVN / SKUDENESHAVN

ELOTEC PÅ RØROS

INNENDIG

- Trådløs brannalarm uten unødige inngrep i verneverdige bygg
- Dekker ca. 300 boenheter/butikker
- Sentral på brannvakta for ekstra rask responstid

UTVENDIG

- Branndeteksjonskamera i kirketårnet, med direktevisning på brannvakta
- Kamera alarmerer via godkjent sentral

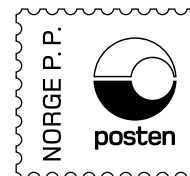

info@elotec.no / 72 42 49 00 / www.elotec.no

ELOTEC
Alarm og overvåking

PRIORITY

Returadresse:
Norsk brannvernforening
Postboks 6754 Etterstad
0609 Oslo

Alustrax

Profil og Platebearbeiding i aluminium

Overettmerke kan brukes for å finne brannnummer/
gjengrodde stikkrenner etc.

Dette går utpå att merkene på den buede delen på
skiltet skal flukte med den indre streken for da å slå
inn antall meter fra skiltet til objektet.

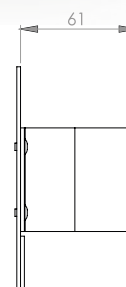
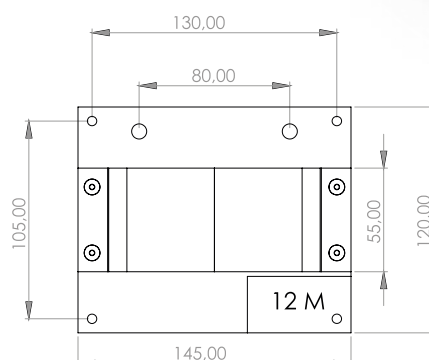
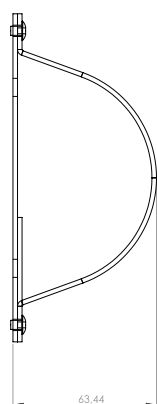
Ligger det snø/is eller andre ting som skjuler
objektet, er det vanskelig å finne, men med et
overettmerke reduseres tiden til bare noen sekunder.

Overettmerke kan festes på vegg eller stolpe og har
ca. 150° synsfelt.

Skiltet blir lakkert i Ral-3020.

Teipen som medfølger er refleks slik at det er enkelt
å se i mørket.

Dette har blitt brukt av Kristiansand brann og
redningsvesen i en del år.

Kontaktinformasjon

Dag Jansen
dag@alustrax.no
459 51 000 / 905 82 981

Mjåvannsveien 4
4628 Kristiansand S

www.alustrax.no